

IV

(Oplysninger)

OPLYSNINGER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER, ORGANER,
KONTORER OG AGENTURER

RÅDET

AFTALE

om en fælles patentdomstol

(2013/C 175/01)

DE KONTRAHERENDE MEDLEMSSTATER,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at samarbejde mellem Den Europæiske Unions medlemsstater på patentområdet bidrager væsentligt til integrationsprocessen i Europa, navnlig til oprettelsen af et indre marked inden for Den Europæiske Union kendetegnet ved fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser og indførelsen af et system, der sikrer, at konkurrencen i det indre marked ikke forvrides,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at det fragmenterede marked for patenter og de væsentlige forskelle mellem de nationale retssystemer er til skade for innovationen, navnlig for små og mellemstore virksomheder, der har vanskeligt ved at håndhæve deres patenter og forsvare sig mod ubegrundede krav og krav vedrørende patenter, der bør kendes ugyldige,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at den europæiske patentkonvention (»EPK«), som alle Den Europæiske Unions medlemsstater har ratificeret, indeholder bestemmelser om en enkelt procedure for Den Europæiske Patentmyndigheds meddelelse af europæiske patenter,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at patenthavere i henhold til forordning (EU) nr. 1257/2012 ⁽¹⁾ kan anmode om, at deres europæiske patenter får ensartet retsvirkning for at opnå enhedspatentbeskyttelse i de af Den Europæiske Unions medlemsstater, der deltager i det forstærkede samarbejde,

SOM ØNSKER at forbedre håndhævelsen af patenter og forsvaret mod ubegrundede krav og patenter, der bør kendes ugyldige, og at øge retssikkerheden ved at oprette en fælles patentdomstol til retstvister om krænkelse og gyldighed af patenter,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at den fælles patentdomstol bør indrettes med henblik på at sikre hurtige afgørelser af høj kvalitet, hvorved der opnås en retfærdig balance mellem rettighedshavernes og andre parter interesser og tages hensyn til nødvendigheden af proportionalitet og fleksibilitet,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at den fælles patentdomstol bør være en domstol, der er fælles for de kontraherende medlemsstater og dermed en del af deres retssystem, med enekompetence med hensyn til europæiske patenter med ensartet retsvirkning og europæiske patenter, der meddeles i henhold til bestemmelserne i EPK,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at Den Europæiske Unions Domstol skal sikre ensartetheden i Unionens retsorden og EU-retten forrang,

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1257/2012 af 17. december 2012 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om indførelse af enhedspatentbeskyttelse (EUT L 361 af 31.12.2012, s. 1) med senere ændringer.

SOM ERINDRER OM de kontraherende medlemsstaters forpligtelser i henhold til traktaten om Den Europæiske Union (TEU) og traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), herunder forpligtelsen til loyalt samarbejde som fastsat i artikel 4, stk. 3, i TEU og forpligtelsen til gennem den fælles patentdomstol at sikre den fulde anvendelse af og respekt for EU-retten på deres respektive områder og retsbeskyttelsen af borgernes rettigheder i henhold til EU-retten,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at den fælles patentdomstol, som enhver national domstol, skal overholde og anvende EU-retten og i samarbejde med Den Europæiske Unions Domstol som vogter af EU-retten sikre en korrekt anvendelse og ensartet fortolkning heraf; den fælles patentdomstol skal navnlig samarbejde med Den Europæiske Unions Domstol om den korrekte fortolkning af EU-retten ved at støtte sig på sidstnævntes retspraksis og ved at anmode om præjudicielle afgørelser i overensstemmelse med artikel 267 i TEUF,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at de kontraherende medlemsstater i overensstemmelse med Den Europæiske Unions Domstols retspraksis vedrørende ansvar uden for kontraktforhold bør være ansvarlige for skader som følge af den fælles patentdomstols overtrædelser af EU-retten, herunder undladelse af at anmode Den Europæiske Unions Domstol om præjudicielle afgørelser,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at den fælles patentdomstols overtrædelser af EU-retten, herunder undladelse af at anmode Den Europæiske Unions Domstol om præjudicielle afgørelser, kan henføres direkte til de kontraherende medlemsstater, og at der derfor kan anlægges traktatbrudssøgsmål i henhold til artikel 258, 259 og 260 i TEUF mod enhver kontraherende medlemsstat med henblik på at sikre overholdelsen og den korrekte anvendelse af EU-retten samt dennes forrang,

SOM ERINDRER OM EU-rettens forrang, herunder TEU, TEUF, Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, EU-rettens almindelige grundsætninger som udviklet af Den Europæiske Unions Domstol, og navnlig adgangen til effektive retsmidler for en domstol og retten til en retfærdig og offentlig rettergang inden en rimelig frist for en uafhængig og upartisk domstol, Den Europæiske Unions Domstols retspraksis og afledt EU-ret,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at denne aftale bør kunne tiltrædes af enhver af Den Europæiske Unions medlemsstater; medlemsstater, som har besluttet ikke at deltage i det forstærkede samarbejde om indførelse af enhedspatentbeskyttelse, kan deltage i denne aftale for så vidt angår europæiske patenter, der meddeles for deres respektive område,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at denne aftale bør træde i kraft den 1. januar 2014 eller den første dag i den fjerde måned efter den 13. deponering, forudsat at de kontraherende medlemsstater, der har deponeret deres ratifikations- eller tiltrædelsesinstrumenter, omfatter de tre stater, hvor det største antal europæiske patenter er i kraft i det år, der går forud for det år, hvor undertegnelsen af aftalen finder sted, eller den første dag i den fjerde måned efter ikrafttrædelsesdatoen for ændringerne til forordning (EU) nr. 1215/2012 ⁽¹⁾ om dens forbindelse med denne aftale, idet den seneste dato er gældende,

ER BLEVET ENIGE OM FØLGENDE:

DEL I

ALMINDELIGE OG INSTITUTIONELLE BESTEMMELSER

KAPITEL I

Almindelige bestemmelser

Artikel 1

Den fælles patentdomstol

Der oprettes hermed en fælles patentdomstol til bilæggelse af tvister vedrørende europæiske patenter og europæiske patenter med ensartet retsvirkning.

Den fælles patentdomstol er en domstol, der er fælles for de kontraherende medlemsstater og dermed underlagt de samme forpligtelser i henhold til EU-retten som enhver af de kontraherende medlemsstaters nationale domstole.

Artikel 2

Definitioner

I denne aftale forstås ved:

- a) »domstol«: den fælles patentdomstol, der er oprettet ved denne aftale
- b) »medlemsstat«: en medlemsstat i Den Europæiske Union
- c) »kontraherende medlemsstat«: en medlemsstat, der er part i denne aftale

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1215/2012 af 12. december 2012 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EUT L 351 af 20.12.2012, s. 1) med senere ændringer.

- d) »EPK«: konventionen om meddelelse af europæiske patenter af 5. oktober 1973 med senere ændringer
- e) »europæisk patent«: et patent meddelt i henhold til bestemmelserne i EPK, som ikke har ensartet retsvirkning i medfør af forordning (EU) nr. 1257/2012
- f) »europæisk patent med ensartet retsvirkning«: et patent meddelt i henhold til bestemmelserne i EPK, som har ensartet retsvirkning i medfør af forordning (EU) nr. 1257/2012
- g) »patent«: et europæisk patent og/eller et europæisk patent med ensartet retsvirkning
- h) »supplerende beskyttelsescertifikat«: et supplerende beskyttelsescertifikat udstedt i henhold til forordning (EF) nr. 469/2009 ⁽¹⁾ eller forordning (EF) nr. 1610/96 ⁽²⁾
- i) »statut«: statuten for domstolen, jf. bilag I, som er en integrerende del af denne aftale
- j) »procesreglement«: domstolens procesreglement som fastsat i henhold til artikel 41.

Artikel 3

Anvendelsesområde

Denne aftale finder anvendelse på:

- a) ethvert europæisk patent med ensartet retsvirkning
- b) ethvert supplerende beskyttelsescertifikat udstedt for et produkt, der er beskyttet af et patent
- c) ethvert europæisk patent, som endnu ikke er ophørt på datoen for denne aftales ikrafttræden eller er meddelt efter denne dato, jf. dog artikel 83, og
- d) enhver europæisk patentansøgning, som er under behandling på datoen for denne aftales ikrafttræden eller er indleveret efter denne dato, jf. dog artikel 83.

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 469/2009 af 6. maj 2009 om det supplerende beskyttelsescertifikat for lægemidler (EUT L 152 af 16.6.2009, s. 1) med senere ændringer.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1610/96 af 23. juli 1996 om indførelse af et supplerende beskyttelsescertifikat for plantebeskyttelsesmidler (EFT L 198 af 8.8.1996, s. 30) med senere ændringer.

Artikel 4

Retlig status

1. Domstolen har status som juridisk person i hver kontraherende medlemsstat og har den mest vidtgående rets- og handlevne, som denne stats nationale ret tillægger juridiske personer.

2. Domstolen repræsenteres af Appeldomstolens præsident, der vælges i overensstemmelse med statuten.

Artikel 5

Ansvar

1. Domstolens ansvar i kontraktforhold bestemmes af den lovgivning, der finder anvendelse på den pågældende kontrakt i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 593/2008 ⁽³⁾ (Rom I), hvor dette er relevant, eller, hvor dette ikke er tilfældet, i overensstemmelse med lovgivningen i den medlemsstat, hvor den ret, hvor sagen er indbragt, er beliggende.

2. Domstolens ansvar uden for kontrakt for skader forvoldt af domstolen eller dens personale under udøvelsen af deres hverv bestemmes i det omfang, det ikke er omfattet af det civil- og handelsretlige område, jf. forordning (EF) nr. 864/2007 ⁽⁴⁾ (Rom II-forordningen), af lovgivningen i den kontraherende medlemsstat, hvor skaden opstod. Denne bestemmelse berører ikke anvendelsen af artikel 22.

3. Den domstol, der har kompetence til at afgøre tvister i henhold til stk. 2, skal være en domstol i den kontraherende medlemsstat, hvor skaden opstod.

KAPITEL II

Institutionelle bestemmelser

Artikel 6

Domstolen

1. Domstolen skal bestå af en førsteinstansdomstol, en appeldomstol og et registreringskontor.

2. Domstolen udfører de funktioner, der tillægges den ved denne aftale.

Artikel 7

Førsteinstansdomstolen

1. Førsteinstansdomstolen skal bestå af en central afdeling samt lokale og regionale afdelinger.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 593/2008 af 17. juni 2008 om lovvalgsregler for kontraktlige forpligtelser (Rom I) (EUT L 177 af 4.7.2008, s. 6) med senere ændringer.

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 864/2007, af 11. juli 2007 om lovvalgsregler for forpligtelser uden for kontrakt (Rom II-forordningen) (EUT L 199 af 31.7.2007, s. 40) med senere ændringer.

2. Den centrale afdeling har sit hjemsted i Paris og underafdelinger i London og München. Sagerne ved den centrale afdeling fordeles i overensstemmelse med bilag II, som udgør en integrerende del af denne aftale.

3. Der oprettes en lokal afdeling i en kontraherende medlemsstat efter anmodning fra denne i overensstemmelse med statutten. En kontraherende medlemsstat, der har en lokal afdeling, udpeger dennes hjemsted.

4. Der oprettes yderligere en lokal afdeling i en kontraherende medlemsstat efter anmodning fra denne for hver et hundrede patentsager pr. kalenderår, som er påbegyndt i den pågældende kontraherende medlemsstat i tre på hinanden følgende år forud for eller efter datoen for denne aftales ikrafttræden. Der kan højst være fire lokale afdelinger i en kontraherende medlemsstat.

5. Der oprettes en regional afdeling for to eller flere kontraherende medlemsstater efter anmodning fra disse i overensstemmelse med statutten. Disse kontraherende medlemsstater udpeger hjemstedet for den pågældende afdeling. Den regionale afdeling kan behandle sager på flere forskellige lokaliteter.

Artikel 8

Sammensætningen af Førsteinstansdomstolens paneler

1. Hvert panel i Førsteinstansdomstolen skal have en multinational sammensætning. De består af tre dommere, jf. dog stk. 5 i denne artikel og artikel 33, stk. 3, litra a).

2. Hvert panel i en lokal afdeling i en kontraherende medlemsstat, hvor der i en periode på tre på hinanden følgende år forud for eller efter denne aftales ikrafttræden i gennemsnit er påbegyndt mindre end halvtreds patentsager pr. kalenderår, består af en juridisk dommer, der er statsborger i den kontraherende medlemsstat, på hvis område den lokale afdeling er beliggende, og to juridiske dommere, der ikke er statsborgere i den pågældende kontraherende medlemsstat, og som allokeres fra dommerpuljen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 3, fra sag til sag.

3. Uanset stk. 2 består hvert panel i en lokal afdeling i en kontraherende medlemsstat, hvor der i en periode på tre på hinanden følgende år forud for eller efter denne aftales ikrafttræden i gennemsnit er påbegyndt halvtreds patentsager eller derover pr. kalenderår, af to juridiske dommere, der er statsborgere i den kontraherende medlemsstat, på hvis område den lokale afdeling er beliggende, og en juridisk dommer, der ikke er statsborger i den pågældende kontraherende medlemsstat, og som er allokeret fra dommerpuljen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 3. Denne tredje dommer sidder i den lokale afdeling på langtidsbasis, hvis dette er nødvendigt af hensyn til, at afdelinger med en stor arbejdsbyrde kan fungere effektivt.

4. Hvert panel i en regional afdeling består af to juridiske dommere valgt fra en regional liste over dommere, der er statsborgere i de pågældende kontraherende medlemsstater, og en juridisk dommer, der ikke er statsborger i de pågældende kontraherende medlemsstater, og som allokeres fra dommerpuljen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 3.

5. På en af parternes anmodning skal et panel i en lokal eller regional afdeling anmode Førsteinstansdomstolens præsident om at allokere en teknisk dommer fra dommerpuljen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 3, med kvalifikationer og erfaring inden for det pågældende tekniske område. Desuden kan hvert panel i en lokal eller regional afdeling efter at have hørt sagens parter på eget initiativ fremsætte en sådan anmodning, når det skønnes hensigtsmæssigt.

I sager, hvor der allokeres en sådan teknisk dommer, må der ikke yderligere allokeres en teknisk dommer i henhold til artikel 33, stk. 3, litra a).

6. Hvert panel i den centrale afdeling består af to juridiske dommere, der er statsborgere i forskellige kontraherende medlemsstater, og en teknisk dommer, der allokeres fra dommerpuljen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 3, med kvalifikationer og erfaring inden for det pågældende tekniske område. Ethvert panel i den centrale afdeling, der behandler søgsmål i henhold til artikel 32, stk. 1, litra i), består dog af tre juridiske dommere, som er statsborgere i forskellige kontraherende medlemsstater.

7. Uanset stk. 1-6 og i overensstemmelse med procesreglementet kan parterne aftale at få deres sag behandlet af en enkelt juridisk dommer.

8. Hvert panel i Førsteinstansdomstolen skal have en juridisk dommer som formand.

Artikel 9

Appeldomstolen

1. Hvert panel i Appeldomstolen skal have en multinational sammensætning bestående af fem dommere. Det består af tre juridiske dommere, der er statsborgere i forskellige kontraherende medlemsstater, og to tekniske dommere med kvalifikationer og erfaring inden for det pågældende tekniske område. De tekniske dommere tilknyttes panelet af Appeldomstolens præsident fra dommerpuljen i overensstemmelse med artikel 18.

2. Uanset stk. 1 består ethvert panel, der behandler søgsmål i henhold til artikel 32, stk. 1, litra i), dog af tre juridiske dommere, som er statsborgere i forskellige kontraherende medlemsstater.

3. Hvert panel i Appeldomstolen skal have en juridisk dommer som formand.

4. Appeldomstolens paneler oprettes i overensstemmelse med statuten.

5. Appeldomstolen har sit hjemsted i Luxembourg.

Artikel 10

Registreringskontoret

1. Der oprettes et registreringskontor ved Appeldomstolens hjemsted. Det ledes af en justitssekretær og udfører de funktioner, der tillægges det i overensstemmelse med statuten. Registreringskontorets register er offentligt, jf. dog bestemmelserne i denne aftale og i procesreglementet.

2. Der oprettes underregistreringskontorer ved alle Førsteinstansdomstolens afdelinger.

3. Registreringskontoret opbevarer fortegnelser over alle sager ved domstolen. Straks efter indgivelsen af en sag meddeler det pågældende underregistreringskontor sagen til Registreringskontoret.

4. Domstolen udnævner justitssekretæren i overensstemmelse med artikel 22 i statuten og fastsætter reglerne for dennes stilling.

Artikel 11

Udvalg

Der oprettes et administrativt udvalg, et budgetudvalg og et rådgivende udvalg for at sikre, at denne aftale gennemføres og fungerer effektivt. De varetager navnlig de opgaver, der er omhandlet i denne aftale og i statuten.

Artikel 12

Det Administrative Udvalg

1. Det Administrative Udvalg består af én repræsentant for hver kontraherende medlemsstat. Europa-Kommissionen er repræsenteret som observatør på Det Administrative Udvalgs møder.

2. Hver kontraherende medlemsstat har én stemme.

3. Det Administrative Udvalg træffer sine beslutninger med et flertal på tre fjerdedele af de kontraherende medlemsstater, der er repræsenteret og deltager i afstemningen, medmindre andet er fastsat i denne aftale eller i statuten.

4. Det Administrative Udvalg vedtager selv sin forretningsorden.

5. Det Administrative Udvalg vælger en formand af sin midte for en periode på tre år. Genudnævnelse kan finde sted.

Artikel 13

Budgetudvalget

1. Budgetudvalget består af én repræsentant for hver kontraherende medlemsstat.

2. Hver kontraherende medlemsstat har én stemme.

3. Budgetudvalget træffer sine beslutninger med simpelt flertal blandt de kontraherende medlemsstaters repræsentanter. Der kræves dog et flertal på tre fjerdedele af de kontraherende medlemsstaters repræsentanter til at vedtage budgettet.

4. Budgetudvalget vedtager selv sin forretningsorden.

5. Budgetudvalget vælger en formand af sin midte for en periode på tre år. Genudnævnelse kan finde sted.

Artikel 14

Det Rådgivende Udvalg

1. Det Rådgivende Udvalg:

a) bistår Det Administrative Udvalg med forberedelsen af udnævnelsen af dommere ved domstolen

b) forelægger Præsidiet, jf. statuttens artikel 15, forslag til de i artikel 19 omhandlede retningslinjer for uddannelsesordningen for dommere, og

c) afgiver udtalelse til Det Administrative Udvalg om de i artikel 48, stk. 2, omhandlede kvalifikationskrav.

2. Det Rådgivende Udvalg skal bestå af patentdommere og fagpersoner i patentret og patentretssager med den højeste anerkendte kompetence. De udnævnes efter den i statuten fastlagte procedure for en periode på seks år. Genudnævnelse kan finde sted.

3. Det Rådgivende Udvalgs sammensætning skal sikre en bred vifte af relevant ekspertise og repræsentation af hver af de kontraherende medlemsstater. Medlemmerne af Det Rådgivende Udvalg skal være fuldstændig uafhængige ved udøvelsen af deres hverv og ikke være bundet af nogen instrukser.

4. Det Rådgivende Udvalg vedtager selv sin forretningsorden.

5. Det Rådgivende Udvalg vælger en formand af sin midte for en periode på tre år. Genudnævnelse kan finde sted.

KAPITEL III

Domstolens dommere

Artikel 15

Udvælgelseskriterier for udnævnelse af dommere

1. Domstolen skal bestå af både juridiske og tekniske dommere. Dommerne skal sikre de højeste standarder for kompetence og skal have dokumenteret erfaring inden for patentretssager.

2. De juridiske dommere skal have de nødvendige kvalifikationer for beskikkelse som dommer i en kontraherende medlemsstat.

3. De tekniske dommere skal have en universitetseksamen og dokumenteret erfaring inden for et teknisk område. De skal tillige have dokumenteret kendskab til civilret og civil retspleje, som er relevant for patentretssager.

Artikel 16

Udnævnelsesprocedure

1. Det Rådgivende Udvalg udarbejder en liste over de bedst egnede kandidater med henblik på udnævnelse til dommere ved domstolen i overensstemmelse med statuten.

2. På grundlag af denne liste udnævner Det Administrative Udvalg domstolens dommere ved fælles overenskomst.

3. Gennemførelsesbestemmelserne om udnævnelse af dommere er fastsat i statuten.

Artikel 17

Retlig uafhængighed og upartiskhed

1. Domstolen, dens dommere og justitssekretæren skal være retligt uafhængige. Dommerne er ved udøvelsen af deres hverv ikke bundet af nogen instrukser.

2. Hverken juridiske eller tekniske fuldtidsdommere ved domstolen må udøve nogen anden — lønnet eller ulønnet — erhvervsmæssig virksomhed, medmindre Det Administrative Udvalg indrømmer en undtagelse.

3. Uanset stk. 2 er udøvelsen af hvervet som dommer ikke til hinder for udøvelsen af andre stillinger i retsvæsenet på nationalt plan.

4. Udøvelsen af hvervet som teknisk deltidsdommer ved domstolen er ikke til hinder for varetagelsen af andre stillinger, forudsat at der ikke er nogen interessekonflikt.

5. I tilfælde af interessekonflikt deltager den pågældende dommer ikke i sagens behandling. Reglerne om interessekonflikter er fastsat i statuten.

Artikel 18

Dommerpulje

1. Der oprettes en dommerpulje i overensstemmelse med statuten.

2. Dommerpuljen består af alle juridiske og tekniske dommere fra Førsteinstansdomstolen, som er fuldtids- eller deltidsdommere ved domstolen. Dommerpuljen omfatter mindst én teknisk dommer for hvert teknisk område med relevante kvalifikationer og relevant erfaring. De tekniske dommere fra dommerpuljen står også til rådighed for Appeldomstolen.

3. Når der er fastsat bestemmelser herom i denne aftale eller statuten, allokerer Førsteinstansdomstolens præsident dommere fra dommerpuljen til den pågældende afdeling. Allokeringen af dommere skal baseres på deres juridiske eller tekniske ekspertise, sproglige færdigheder og relevante erfaring. Allokeringen af dommere skal sikre den samme høje kvalitet af arbejdet og det samme høje niveau for juridisk og teknisk ekspertise i alle Førsteinstansdomstolens paneler.

Artikel 19

Uddannelsesordning

1. Der oprettes en uddannelsesordning for dommere, som er nærmere beskrevet i statuten, for at forbedre og øge den disponible ekspertise i patentretssager og sikre en bred geografisk fordeling af denne særlige viden og erfaring. Faciliteterne for ordningen er beliggende i Budapest.

2. Uddannelsesordningen fokuserer især på:

a) praktikophold ved nationale patentdomstole eller afdelinger af Førsteinstansdomstolen, der har et betydeligt antal patentretssager

- b) forbedring af sproglige færdigheder
- c) tekniske aspekter af patentretten
- d) formidling af viden om og erfaring i civil retspleje for tekniske dommere
- e) forberedelse af dommerkandidater.

3. Uddannelsesordningen omfatter efter- og videreuddannelse. Der afholdes regelmæssigt møder mellem alle dommere ved domstolen for at drøfte udviklinger i patentretten og sikre, at domstolens retspraksis er konsekvent.

KAPITEL IV

EU-retten forrang, de kontraherende medlemsstaters erstatningsansvar og ansvar

Artikel 20

EU-retten forrang og overholdelse

Domstolen anvender EU-retten i sin helhed og respekterer dens forrang.

Artikel 21

Anmodninger om præjudicielle afgørelser

Da domstolen er fælles for de kontraherende medlemsstater og er en del af deres retssystem, samarbejder den med Den Europæiske Unions Domstol for at sikre korrekt anvendelse og ensartet fortolkning af EU-retten lige som enhver national domstol, navnlig i henhold til artikel 267 i TEUF. Den Europæiske Unions Domstols afgørelser er bindende for domstolen.

Artikel 22

Erstatningsansvar som følge af overtrædelser af EU-retten

1. De kontraherende medlemsstater hæfter solidarisk for skade, der skyldes Appeldomstolens overtrædelse af EU-retten, i overensstemmelse med EU-retten vedrørende medlemsstaternes ansvar uden for kontraktforhold for skade, der er forårsaget af, at deres nationale domstole har tilsidesat EU-retten.

2. Et sådant erstatningssøgsmål anlægges mod den kontraherende medlemsstat, hvor sagsøger har sin bopæl eller sit hovedforretningssted eller, hvis en bopæl eller et hovedforretningssted ikke forefindes, sit forretningssted, ved den pågældende kontraherende medlemsstats kompetente myndighed. Hvis sagsøger ikke har sin bopæl eller sit hovedforretningssted

eller, hvis en bopæl eller et hovedforretningssted ikke forefindes, sit forretningssted i en kontraherende medlemsstat, kan sagsøger anlægge søgsmålet mod den kontraherende medlemsstat, hvor Appeldomstolen har sit hjemsted, ved den pågældende kontraherende medlemsstats kompetente myndighed.

Den kompetente myndighed anvender *lex fori*, dog undtaget dets internationale privatret, på alle spørgsmål, der ikke er reguleret af EU-retten eller af denne aftale. Sagsøger er berettiget til at modtage hele det erstatningsbeløb, som den kompetente myndighed har tilkendt denne, fra den kontraherende medlemsstat, mod hvilken søgsmålet var anlagt.

3. Den kontraherende medlemsstat, der har betalt erstatning, er berettiget til at modtage et proportionelt bidrag, som er fastlagt i overensstemmelse med den metode, der er fastsat i artikel 37, stk. 3 og 4, fra de øvrige kontraherende medlemsstater. De nærmere regler for de kontraherende medlemsstaters bidrag i henhold til dette stykke fastlægges af Det Administrative Udvalg.

Artikel 23

De kontraherende medlemsstaters ansvar

Domstolens handlinger tilskrives direkte hver af de kontraherende medlemsstater individuelt, herunder med henblik på artikel 258, 259 og 260 i TEUF, og alle kontraherende medlemsstater kollektivt.

KAPITEL V

Retskilder og materiel ret

Artikel 24

Retskilder

1. Ved behandling af en sag, der forelægges i henhold til denne aftale, træffer domstolen i fuld overensstemmelse med artikel 20 sine afgørelser på baggrund af:

- a) EU-retten, herunder forordning (EU) nr. 1257/2012 og forordning (EU) nr. 1260/2012 ⁽¹⁾
- b) denne aftale
- c) EPK
- d) andre internationale aftaler, der finder anvendelse på patenter og er bindende for alle de kontraherende medlemsstater, og
- e) national ret.

⁽¹⁾ Rådets forordning (EU) nr. 1260/2012 af 17. december 2012 om gennemførelse af et forstærket samarbejde om indførelse af enheds-patentbeskyttelse for så vidt angår gældende oversættelsesordninger (EUT L 361 af 31.12.2012, s. 89) med senere ændringer.

2. I det omfang, domstolen træffer afgørelse efter national ret, herunder hvor det er relevant efter ikke-kontraherende staters ret, bestemmes lovvalget:

- a) af umiddelbart anvendelige bestemmelser i EU-retten, der indeholder internationalprivatretnlige regler, eller
- b) i mangel af umiddelbart anvendelige bestemmelser i EU-retten, eller såfremt sidstnævnte ikke finder anvendelse, af internationale instrumenter, der indeholder internationalprivatretnlige regler, eller
- c) i mangel af de i litra a) og b) omhandlede bestemmelser, af internationalprivatretnlige nationale bestemmelser som fastlagt af domstolen.

3. Ikke-kontraherende staters ret finder anvendelse, når de udpeges under anvendelse af bestemmelserne i stk. 2, navnlig i forbindelse med artikel 25-28 og artikel 54, 55, 64, 68 samt 72.

Artikel 25

Ret til at forhindre direkte udnyttelse af opfindelsen

Et patent giver patenthaveren ret til at forhindre, at tredjemand, der ikke har patenthaverens samtykke:

- a) fremstiller, udbyder, bringer i omsætning eller anvender et produkt, der er genstand for patentet, eller importerer eller besidder produktet med sådant formål
- b) anvender en fremgangsmåde, der er genstand for patentet, eller, såfremt den pågældende tredjemand ved eller burde vide, at fremgangsmåden ikke må anvendes uden patenthaverens samtykke, udbyder fremgangsmåden til anvendelse på de kontraherende medlemsstaters område, hvor patentet har retsvirkning
- c) udbyder, bringer i omsætning, anvender eller importerer eller besidder med sådant formål, et produkt, som direkte er fremstillet ved en fremgangsmåde, der er genstand for patentet.

Artikel 26

Ret til at forhindre indirekte udnyttelse af opfindelsen

1. Et patent giver patenthaveren ret til at forhindre tredjemand, der ikke har patenthaverens samtykke, i at levere eller tilbyde nogen anden person end en part, der er berettiget til at udnytte den patenterede opfindelse, midler til at udøve opfindelsen på de kontraherende medlemsstaters område, hvor patentet har retsvirkning, til, såfremt disse midler vedrører et væsentligt element i opfindelsen, og den pågældende tredjemand ved eller burde vide, at de er egnede og bestemt til sådan anvendelse.

2. Stk. 1 finder ikke anvendelse, når midlerne er i handelen almindeligt forekommende varer, medmindre den pågældende tredjemand tilskynder modtageren til at begå handlinger, som er forbudt i henhold til artikel 25.

3. Personer, der udfører de i artikel 27, litra a)-e), nævnte handlinger, betragtes ikke som parter, der i henhold til stk. 1 er berettigede til at udnytte opfindelsen.

Artikel 27

Begrænsning af retsvirkningerne af et patent

De rettigheder, der følger af et patent, omfatter ikke følgende:

- a) handlinger, der udføres inden for private rammer og i ikke-erhvervsmæssigt øjemed
- b) handlinger, der udføres i forsøgsøjemed i forbindelse med genstanden for den patenterede opfindelse
- c) brug af biologisk materiale til forædling, opdagelse og udvikling af andre plantesorter
- d) handlinger, som er tilladt i henhold til artikel 13, stk. 6, i direktiv 2001/82/EF⁽¹⁾ eller artikel 10, stk. 6, i direktiv 2001/83/EF⁽²⁾ i forbindelse med et patent, der omfatter et produkt som omhandlet i et af de nævnte direktiver
- e) den umiddelbare tilberedning i et apotek af et lægemiddel efter lægerecept i individuelle tilfælde eller handlinger, der vedrører det således fremstillede lægemiddel
- f) udnyttelsen af den patenterede opfindelse om bord på fartøjer fra lande, der deltager i Den Internationale Union til Beskyttelse af Industriel Ejendomsret (Pariserunionen), eller lande, der er medlemmer af Verdenshandelsorganisationen, bortset fra de kontraherende medlemsstater, hvor det pågældende patent har retsvirkning, i et sådant fartøjs skrog, maskiner, takkelage, udrustning eller andet tilbehør, når sådanne fartøjer midlertidigt eller tilfældigt kommer ind på søterritoriet i en kontraherende medlemsstat, hvor det pågældende patent har retsvirkning, forudsat at opfindelsen udelukkende anvendes til fartøjets behov

⁽¹⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/82/EF af 6. november 2001 om oprettelse af en fællesskabskodeks for veterinærlægemidler (EFT L 311 af 28.11.2001, s. 1) med senere ændringer.

⁽²⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/83/EF af 6. november 2001 om oprettelse af en fællesskabskodeks for humanmedicinske lægemidler (EFT L 311 af 28.11.2001, s. 67) med senere ændringer.

g) udnyttelsen af den patenterede opfindelse ved bygning eller drift af luftfartøjer eller landtransportmidler eller andre transportmidler fra lande, der tilhører Den Internationale Union til Beskyttelse af Industriel Ejendomsret (Pariserunionen), eller lande, der er medlemmer af Verdenshandelsorganisationen, bortset fra de kontraherende medlemsstater, hvor det pågældende patent har retsvirkning, eller af tilbehør til sådanne luftfartøjer eller landtransportmidler, når disse midlertidigt eller tilfældigt kommer ind på en kontraherende medlemsstats område, hvor det pågældende patent har retsvirkning

h) de handlinger, der er nævnt i artikel 27 i konventionen af 7. december 1944 angående international civil luftfart ⁽¹⁾, når disse handlinger angår et luftfartøj fra et andet land, der er part i konventionen, end en kontraherende medlemsstat, hvor patentet har retsvirkning

i) en landbrugers anvendelse af sit høstudbytte til formering eller reproduktion på sin egen bedrift under forudsætning af, at planteformeringsmaterialet blev solgt eller på anden vis markedsført til landbrugeren af patenthaveren eller med dennes samtykke til landbrugsmæssige formål. Omfanget af og vilkårene for denne anvendelse svarer til det, der er fastsat i artikel 14 i forordning (EF) nr. 2100/94 ⁽²⁾

j) en landbrugers anvendelse af beskyttede besætninger til landbrugsmæssige formål, forudsat at avlsdyrene eller andet animalsk reproduktionsmateriale blev solgt eller på anden vis markedsført til landbrugeren af patenthaveren eller med dennes samtykke. Dette omfatter, at landbrugeren fortsat kan anvende dyret eller andet animalsk reproduktionsmateriale til egne landbrugsformål men ikke sælge det i forbindelse med eller med henblik på reproduktion i kommercielt øjemed

k) de handlinger og anvendelser af indsamlede oplysninger, som er tilladt i henhold til artikel 5 og 6 i direktiv 2009/24/EF ⁽³⁾, navnlig bestemmelserne om dekompilering og interoperabilitet, og

l) de handlinger, der er tilladt i henhold til artikel 10 i direktiv 98/44/EF ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ Organisationen for International Civil Luftfart (ICAO) »Chicago-konventionen«, dok. 7300/9 (9. udgave, 2006).

⁽²⁾ Rådets forordning (EF) nr. 2100/94 af 27. juli 1994 om EF-sortsbeskyttelse (EFT L 227 af 1.9.1994, s. 1) med senere ændringer.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/24/EF af 23. april 2009 om retlig beskyttelse af edb-programmer (EUT L 111 af 5.5.2009, s. 16) med senere ændringer.

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/44/EF af 6. juli 1998 om retlig beskyttelse af bioteknologiske opfindelser (EFT L 213 af 30.7.1998, s. 13) med senere ændringer.

Artikel 28

Ret baseret på tidligere udnyttelse af opfindelsen

Enhver person, der, hvis der var meddelt et nationalt patent vedrørende en opfindelse, i en kontraherende medlemsstat ville have haft en ret baseret på tidligere udnyttelse af den pågældende opfindelse eller en ret til personlig besiddelse af den pågældende opfindelse, har i denne kontraherende medlemsstat de samme rettigheder for så vidt angår et patent vedrørende samme opfindelse.

Artikel 29

Konsumtion af de rettigheder, der er knyttet til et europæisk patent

De rettigheder, der følger af et europæisk patent, omfatter ikke handlinger, der angår et af patentet dækket produkt, efter at produktet er bragt i omsætning i Den Europæiske Union af patenthaveren eller med dennes samtykke, medmindre patenthaveren har rimelig grund til at modsætte sig yderligere erhvervsmæssig udnyttelse af produktet.

Artikel 30

Retsvirkninger af supplerende beskyttelsescertifikater

Et supplerende beskyttelsescertifikat giver de samme rettigheder som patentet og er underlagt de samme begrænsninger og de samme forpligtelser.

KAPITEL VI

International kompetence

Artikel 31

International kompetence

Domstolens internationale kompetence fastlægges i henhold til forordning (EU) nr. 1215/2012 eller i givet fald på grundlag af konventionen om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Luganokonventionen) ⁽⁵⁾.

Artikel 32

Domstolens kompetence

1. Domstolen har enekompetence med hensyn til:

a) søgsmål om faktisk krænkelse eller trussel om krænkelse af patenter og supplerende beskyttelsescertifikater og forsvar i forbindelse hermed, herunder modkrav om licenser

b) søgsmål til fastslåelse af, at der ikke foreligger krænkelse af patenter og supplerende beskyttelsescertifikater

⁽⁵⁾ Konventionen om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område, udfærdiget i Lugano den 30. oktober 2007, med senere ændringer.

- c) søgsmål om foreløbige, herunder sikrende retsmidler, og påbud eller forbud
- d) søgsmål om ugyldighed af patenter og om erklæring af ugyldighed af de supplerende beskyttelsescertifikater
- e) modkrav om ugyldighed af patenter og om erklæring af ugyldighed af de supplerende beskyttelsescertifikater
- f) søgsmål om erstatning eller kompensation som følge af den provisoriske beskyttelse, der er knyttet til en offentliggjort europæisk patentansøgning
- g) søgsmål vedrørende udnyttelse af opfindelsen forud for meddelelsen af patentet eller vedrørende den ret, der er baseret på tidligere udnyttelse af opfindelsen
- h) søgsmål om kompensation for licenser på grundlag af artikel 8 i forordning (EU) nr. 1257/2012 og
- i) søgsmål vedrørende beslutninger, som Den Europæiske Patentmyndighed træffer som led i varetagelsen af de opgaver, der er omhandlet i artikel 9 i forordning (EU) nr. 1257/2012

2. De kontraherende medlemsstaters nationale domstole har fortsat kompetence i søgsmål vedrørende patenter og supplerende beskyttelsescertifikater, der ikke falder ind under domstolens enekompetence.

Artikel 33

Førsteinstansdomstolens afdelingers kompetence

1. Med forbehold af stk. 6 anlægges de i artikel 32, stk. 1, litra a), c), f) og g), omhandlede søgsmål ved:

- a) den lokale afdeling i den kontraherende medlemsstat, hvor den faktiske krænkelse eller truslen om krænkelse har fundet sted eller kan finde sted, eller den regionale afdeling, som den pågældende kontraherende medlemsstat deltager i, eller
- b) den lokale afdeling i den kontraherende medlemsstat, hvor sagsøgte eller, hvis der er tale om flere sagsøgte, en af de sagsøgte har sin bopæl eller sit hovedforretningssted eller, hvis en bopæl eller et hovedforretningssted ikke forefindes, sit forretningssted, eller den regionale afdeling, som den pågældende kontraherende medlemsstat deltager i. Der kan kun anlægges søgsmål mod flere sagsøgte, såfremt de sagsøgte har en forretningsmæssig forbindelse, og søgsmålet vedrører den samme påståede krænkelse.

Søgsmål omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra h), anlægges ved den lokale eller regionale afdeling i overensstemmelse med nærværende stykkes første afsnit, litra b).

Søgsmål mod sagsøgte, der har deres bopæl eller deres hovedforretningssted eller, hvis en bopæl eller et hovedforretningssted ikke forefindes, deres forretningssted uden for den kontraherende medlemsstats område, anlægges ved den lokale eller regionale afdeling i overensstemmelse med første afsnit, litra a), eller ved den centrale afdeling.

Hvis den pågældende kontraherende medlemsstat ikke har en lokal afdeling og ikke deltager i en regional afdeling, anlægges søgsmål ved den centrale afdeling.

2. Hvis et søgsmål omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra a), c), f), g) eller h), verserer ved en afdeling af Førsteinstansdomstolen, kan ingen af de i artikel 32, stk. 1, litra a), c), f), g) eller h), omhandlede søgsmål mellem de samme parter vedrørende det samme patent anlægges ved nogen anden afdeling.

Hvis et søgsmål omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra a), verserer ved en regional afdeling, og krænkelsen har fundet sted på tre eller flere regionale afdelingers område, henviser den pågældende regionale afdeling på sagsøgtes begæring sagen til den centrale afdeling.

Såfremt et søgsmål mellem de samme parter vedrørende det samme patent er anlagt ved flere forskellige afdelinger, er den afdeling, hvor søgsmålet først er anlagt, kompetent med hensyn til hele sagen, og en afdeling, hvor søgsmålet anlægges senere, skal afvise søgsmålet i overensstemmelse med procesreglementet.

3. Der kan fremsættes modkrav om ugyldighed som omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra e), under et søgsmål om krænkelse som omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra a). Den pågældende lokale eller regionale afdeling har skønsbeføjelse til efter at have hørt parterne enten:

- a) at fortsætte både med søgsmålet om krænkelse og med modkravet om ugyldighed og anmode Førsteinstansdomstolens præsident om i overensstemmelse med artikel 18, stk. 3, fra dommerpuljen at allokere en teknisk dommer med kvalifikationer og erfaring inden for det pågældende tekniske område
- b) at henvise modkravet om ugyldighed til afgørelse i den centrale afdeling og suspendere eller fortsætte med søgsmålet om krænkelse eller

c) med parternes godkendelse at henvise sagen til afgørelse i den centrale afdeling.

4. De i artikel 32, stk. 1, litra b) og d), omhandlede søgsmål anlægges ved den centrale afdeling. Hvis et søgsmål om krænkelse som omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra a), mellem de samme parter og vedrørende det samme patent er anlagt ved en lokal eller regional afdeling, kan disse søgsmål dog kun anlægges ved den samme lokale eller regionale afdeling.

5. Hvis et søgsmål om ugyldighed som omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra d), verserer ved den centrale afdeling, kan der anlægges søgsmål om krænkelse som omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra a), mellem de samme parter og vedrørende det samme patent ved enhver afdeling i overensstemmelse med nærværende artikels stk. 1 eller ved den centrale afdeling. Den pågældende lokale eller regionale afdeling har skønsbeføjelse til at handle efter nærværende artikels stk. 3.

6. Et søgsmål til fastslåelse af, at der ikke foreligger krænkelse, som omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra b), der verserer ved den centrale afdeling, udsættes, når et søgsmål om krænkelse som omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra a), mellem de samme parter eller mellem indehaveren af en eksklusiv licens og den part, der har anmodet om fastslåelse af, at der ikke foreligger krænkelse vedrørende det samme patent, anlægges ved en lokal eller regional afdeling inden for tre måneder fra den dato, hvor søgsmålet blev anlagt ved den centrale afdeling.

7. Parterne kan aftale, at søgsmål som omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra a)-h), anlægges ved en afdeling efter deres eget valg, herunder den centrale afdeling.

8. Søgsmål som omhandlet i artikel 32, stk. 1, litra d) og e), kan anlægges, uden at sagsøger behøver at rejse indsigelse ved Den Europæiske Patentmyndighed.

9. De i artikel 32, stk. 1, litra i), omhandlede søgsmål anlægges ved den centrale afdeling.

10. En part skal underrette domstolen om eventuelle verserende procedurer vedrørende ugyldighed, begrænsning eller indsigelse ved Den Europæiske Patentmyndighed og om eventuelle anmodninger om fremskyndet behandling ved Den Europæiske Patentmyndighed. Domstolen kan udsætte sagen, når der kan forventes en snarlig afgørelse fra Den Europæiske Patentmyndighed.

Artikel 34

Retsafgørelses territoriale anvendelsesområde

Domstolens afgørelser finder for så vidt angår europæiske patenter anvendelse på de kontraherende medlemsstaters område, for hvilke det europæiske patent har retsvirkning.

KAPITEL VII

Mægling og voldgift i patenttvister

Artikel 35

Center for mægling og voldgift i patenttvister

1. Der oprettes hermed et center for mægling og voldgift i patenttvister (i det følgende benævnt »centret«). Centret har sine hjemsteder i Ljubljana og Lissabon.

2. Centret stiller faciliteter til rådighed for mægling og voldgift i patenttvister, der falder ind under denne aftales anvendelsesområde. Artikel 82 finder tilsvarende anvendelse på ethvert forlig, der er opnået ved anvendelse af centrets faciliteter, herunder gennem mægling. Et patent kan dog ikke kendes ugyldigt eller begrænses i en mæglings- eller voldgiftssag.

3. Centret fastsætter regler for mægling og voldgift.

4. Centret udarbejder en liste over mæglere og voldgiftsmænd til at bistå parterne med bilæggelsen af deres tvist.

DEL II

FINANSIELLE BESTEMMELSER

Artikel 36

Domstolens budget

1. Domstolens budget finansieres af domstolens egne finansielle indtægter og i hvert fald i den overgangsperiode, der er omhandlet i artikel 83, efter behov af bidrag fra de kontraherende medlemsstater. Budgettet skal balancere.

2. Domstolens egne finansielle indtægter skal bestå af retsafgifter og andre indtægter.

3. Retsafgifterne fastsættes af Det Administrative Udvalg. De består af en fast afgift kombineret med en værdibaseret afgift over et forud fastsat loft. Retsafgifterne fastsættes på et niveau, der sikrer den rette balance mellem princippet om rimelig adgang til retlig prøvelse, navnlig for små og mellemstore virksomheder, mikroenheder, fysiske personer, nonprofitorganisationer, universiteter og offentlige forskningsorganisationer, og et passende bidrag fra parterne til omkostninger afholdt af domstolen, under hensyntagen til de økonomiske fordele for de involverede parter og målet om en selvfinansierende domstol med balancerede finanser. Det Administrative Udvalg tager med regelmæssige mellemrum retsafgiftens niveau op til revision. Måltrettede støtteforanstaltninger for små og mellemstore virksomheder og mikroenheder kan overvejes.

4. Hvis domstolen ikke er i stand til at balancere sit budget med sine egne midler, skal de kontraherende medlemsstater tilføre den særlige økonomiske bidrag.

Artikel 37

Domstolens finansiering

1. Domstolens driftsomkostninger dækkes af domstolens budget i overensstemmelse med statuten.

Kontraherende medlemsstater, der opretter en lokal afdeling, stiller de nødvendige faciliteter til rådighed for denne. Kontraherende medlemsstater, der er fælles om en regional afdeling, stiller i fællesskab de nødvendige faciliteter til rådighed for denne. Kontraherende medlemsstater, der er værtslande for den centrale afdeling, dens underafdelinger eller Appeldomstolen, stiller de nødvendige faciliteter til rådighed for denne. I en indledende overgangsperiode på syv år, som begynder på datoen for denne aftales ikrafttræden, stiller de pågældende kontraherende medlemsstater tillige administrativt personale til rådighed, uden at dette berører det pågældende personales vedtægt.

2. På datoen for denne aftales ikrafttræden stiller de kontraherende medlemsstater de indledende finansielle bidrag, der er nødvendige for domstolens oprettelse, til rådighed.

3. I den indledende overgangsperiode på syv år, som begynder på datoen for denne aftales ikrafttræden, beregnes bidraget fra hver af de kontraherende medlemsstater, der har ratificeret eller tiltrådt aftalen før dens ikrafttræden, på grundlag af antallet af europæiske patenter, der har retsvirkning på den pågældende stats område på datoen for denne aftales ikrafttræden, og antallet af europæiske patenter, for hvilke der er anlagt søgsmål om krænkelse eller ugyldigkendelse ved den pågældende stats nationale domstole i de tre år, der går forud for denne aftales ikrafttræden.

I den samme indledende overgangsperiode på syv år beregnes bidraget for medlemsstater, der ratificerer eller tiltræder denne aftale efter dens ikrafttræden, på grundlag af antallet af europæiske patenter, der har retsvirkning på den ratificerende eller tiltrædende medlemsstats område på datoen for ratificeringen eller tiltrædelsen, og antallet af europæiske patenter, for hvilke der er anlagt søgsmål om krænkelse eller ugyldigkendelse ved den ratificerende eller tiltrædende medlemsstats nationale domstole i de tre år, der går forud for ratificeringen eller tiltrædelsen.

4. Efter ophøret af den indledende overgangsperiode på syv år, hvor domstolen forventes at være blevet selvfinansierende, fastsættes eventuelle nødvendige bidrag fra de kontraherende medlemsstater i overensstemmelse med den fordelingsnøgle for årsgebyrer for europæiske patenter med ensartet retsvirkning, der finder anvendelse på det tidspunkt, hvor bidraget bliver nødvendigt.

Artikel 38

Finansiering af uddannelsesordningen for dommere

Uddannelsesordningen for dommere finansieres over domstolens budget.

Artikel 39

Centrets finansiering

Centrets driftsomkostninger finansieres over domstolens budget.

DEL III

ORGANISATION OG PROCEDUREBESTEMMELSER

KAPITEL I

Almindelige bestemmelser

Artikel 40

Statut

1. Statuten fastsætter de nærmere regler for domstolens organisation og funktionsmåde.

2. Statuten er knyttet som bilag til denne aftale. Statuten kan ændres ved afgørelse truffet af Det Administrative Udvalg på forslag af domstolen eller på forslag af en kontraherende medlemsstat efter høring af domstolen. Sådanne ændringer må dog ikke være i strid med eller ændre denne aftale.

3. Statuten skal sikre, at domstolens funktionsmåde tilrettelægges på den mest effektive og omkostningseffektive måde, og sikre rimelig adgang til retlig prøvelse.

Artikel 41

Procesreglement

1. Procesreglementet fastsætter de nærmere regler for sagsbehandlingen ved domstolen. Det skal være i overensstemmelse med denne aftale og statuten.

2. Procesreglementet vedtages af Det Administrative Udvalg på grundlag af en bred høring af interessenterne. Europa-Kommissionen anmodes om en forudgående udtalelse om procesreglementets forenelighed med EU-retten.

Procesreglementet kan ændres ved afgørelse truffet af Det Administrative Udvalg på forslag af domstolen og efter høring af Europa-Kommissionen. Sådanne ændringer må dog ikke være i strid med eller ændre denne aftale eller statuten.

3. Procesreglementet skal sikre, at domstolens afgørelser er af den højeste kvalitet, og at sagsbehandlingen tilrettelægges på den mest effektive og omkostningseffektive måde. Det skal sikre den rette balance mellem alle parter legitime interesser. Det skal sikre de nødvendige skønsbeføjelser for dommerne, uden at det forringer sagsbehandlings forudsigelighed for parterne.

Artikel 42

Proportionalitet og retfærdighed

1. Domstolen behandler retssager under hensyn til deres betydning og kompleksitet.

2. Domstolen sikrer, at regler, procedurer og retsmidler omfattet af denne aftale og statuten anvendes på en rimelig og retfærdig måde og ikke skaber konkurrenceforvridning.

Artikel 43

Sagsforvaltning

Domstolen skal aktivt forvalte de sager, den har til behandling, i overensstemmelse med procesreglementet, uden at det svækker parternes adgang til at bestemme genstanden for og bevismateriale til støtte for deres sag.

Artikel 44

Elektroniske procedurer

Domstolen gør i videst mulig omfang brug af elektroniske procedurer, såsom elektronisk arkivering af parternes indlæg og bevisoptagelse i elektronisk form, samt af videokonference i overensstemmelse med procesreglementet.

Artikel 45

Offentlige retsmøder

Retsmøderne er åbne for offentligheden, medmindre domstolen i det omfang, det er nødvendigt, beslutter at afholde dem for lukkede døre af hensyn til en af parterne eller andre berørte personer eller generelt af hensyn til retsplejen eller den offentlige orden.

Artikel 46

Rets- og handleevne

Enhver fysisk eller juridisk person og enhver sammenslutning med status som juridisk person, der har ret til at anlægge sag i henhold til national ret, har partsevne ved domstolen.

Artikel 47

Parter

1. Patenthaveren har ret til at anlægge søgsmål ved domstolen.

2. Medmindre andet er fastsat i licensaftalen, har indehaveren af en eksklusiv licens til udnyttelse af et patent ret til at anlægge søgsmål ved domstolen på samme vilkår som indehaveren af et patent, forudsat at patenthaveren underrettes på forhånd.

3. Indehaveren af en ikke-eksklusiv licens har ikke ret til at anlægge søgsmål ved domstolen, medmindre patenthaveren underrettes på forhånd, og forudsat at licensaftalen udtrykkeligt tillader det.

4. Patenthaveren har ret til at indtræde i et søgsmål, som en licenshaver har anlagt ved retten.

5. Et patents gyldighed kan ikke anfægtes i et søgsmål om krænkelse anlagt af en licenshaver, hvis patenthaveren ikke tager del i sagen. En part i et søgsmål om krænkelse, som ønsker at anfægte et patents gyldighed, skal anlægge søgsmål mod patenthaveren.

6. Enhver anden fysisk eller juridisk person, der har ret til at anlægge søgsmål i henhold til national ret, og som er berørt af et patent, kan anlægge søgsmål i overensstemmelse med procesreglementet.

7. Enhver fysisk eller juridisk person og enhver sammenslutning, der har ret til at anlægge søgsmål i henhold til national ret, og som er berørt af en beslutning, som Den Europæiske Patentmyndighed har truffet som led i varetagelsen af de opgaver, der er omhandlet i artikel 9 i forordning (EU) nr. 1257/2012, har ret til at anlægge søgsmål i henhold til artikel 32, stk. 1, litra i).

Artikel 48

Repræsentation

1. Parterne skal repræsenteres af advokater, der har møderet for en domstol i en kontraherende medlemsstat.

2. Parterne kan alternativt repræsenteres af europæiske patentrådgivere (European Patent Attorneys), der har ret til at optræde som anerkendte fuldmægtige ved Den Europæiske Patentmyndighed i henhold til artikel 134 i EPK, og som har passende kvalifikationer såsom *European Patent Litigation Certificate*.

3. Kravene til kvalifikationer i henhold til stk. 2 fastlægges af Det Administrative Udvalg. Justitssekretæren fører en liste over europæiske patentrådgivere (European Patent Attorneys) med ret til at repræsentere parterne ved domstolen.

4. Parternes repræsentanter kan bistås af europæiske patentrådgivere (European Patent Attorneys), der har ret til at udtale sig på domstolens retsmøder i overensstemmelse med procesreglementet.

5. Parternes repræsentanter nyder på de vilkår, der er fastsat i procesreglementet, de rettigheder og garantier, der er nødvendige for, at de kan udøve deres hverv uafhængigt, herunder privilegiet til ikke at give oplysninger i retssager ved domstolen om kommunikation mellem en repræsentant og parten eller enhver anden person, på de betingelser, der er fastsat i procesreglementet, medmindre den pågældende part udtrykkeligt giver afkald på et sådant privilegium.

6. Parternes repræsentanter har pligt til ikke at give en misvisende fremstilling af sager eller faktiske omstændigheder ved domstolen hverken mod bedre vidende, eller hvis de burde have kendskab til, at det forholder sig anderledes.

7. Repræsentation i overensstemmelse med nærværende artikels stk. 1 og 2 kræves ikke i søgsmål i henhold til artikel 32, stk. 1, litra i).

KAPITEL II

Processprog

Artikel 49

Processprog ved Førsteinstansdomstolen

1. Processproget ved en lokal eller regional afdeling er et officielt EU-sprog, som er det officielle sprog eller et af de officielle sprog i den kontraherende medlemsstat, hvor den relevante afdeling er beliggende, eller det eller de officielle sprog, der udpeges af kontraherende medlemsstater, som er fælles om en regional afdeling.

2. Uanset stk. 1 kan de kontraherende medlemsstater udpege et eller flere af Den Europæiske Patentmyndigheds officielle sprog som deres lokale eller regionale afdelings processprog.

3. Parterne kan aftale at benytte det sprog, på hvilket patentet blev meddelt, som processprog med forbehold af det kompetente panels godkendelse. Hvis panelet ikke godkender deres valg, kan parterne anmode om, at sagen henvises til den centrale afdeling.

4. Med parternes godkendelse kan det kompetente panel af nemheds- og rimelighedsgrunde beslutte at benytte det sprog, på hvilket patentet er meddelt, som processprog.

5. På anmodning af en af parterne og efter at have hørt den eller de andre parter og det kompetente panel kan Førsteinstansdomstolens præsident af rimelighedsgrunde og under hensyntagen til alle relevante omstændigheder, herunder parternes og navnlig sagsøgtens holdning, beslutte at benytte det sprog, på hvilket patentet er meddelt, som processprog. I dette tilfælde vurderer Førsteinstansdomstolens præsident behovet for specifikke oversættelses- og tolkeordninger.

6. Processproget ved den centrale afdeling er det sprog, på hvilket det pågældende patent er meddelt.

Artikel 50

Processprog ved Appeldomstolen

1. Processproget ved Appeldomstolen er processproget ved Førsteinstansdomstolen.

2. Uanset stk. 1 kan parterne aftale at benytte det sprog, på hvilket patentet er meddelt, som processprog.

3. Undtagelsesvis og i det omfang, det skønnes hensigtsmæssigt, kan Appeldomstolen beslutte, at et andet officielt sprog i en kontraherende medlemsstat skal være processprog under hele eller en del af sagens behandling med forbehold af parternes godkendelse.

Artikel 51

Andre sprogordninger

1. Ethvert panel i Førsteinstansdomstolen og Appeldomstolen kan i det omfang, det skønnes hensigtsmæssigt, dispensere fra kravet om oversættelse.

2. På anmodning af en af parterne og i det omfang, det skønnes hensigtsmæssigt, stiller enhver afdeling af Førsteinstansdomstolen og Appeldomstolen tolkningsfaciliteter til rådighed til hjælp for de berørte parter ved den mundtlige forhandling.

3. Uanset artikel 49, stk. 6, har en sagsøgt, der har sin bopæl, sit hovedforretningssted eller sit forretningssted i en medlemsstat, når et søgsmål om krænkelse anlægges ved den centrale afdeling, ret til på begæring at få adgang til oversættelser af relevante dokumenter på sproget i den medlemsstat, hvor sagsøgte har sin bopæl, sit hovedforretningssted eller, hvis en bopæl eller et hovedforretningssted ikke forefindes, sit forretningssted, under følgende omstændigheder:

a) kompetencen er tillagt den centrale afdeling i overensstemmelse med artikel 33, stk. 1, tredje eller fjerde afsnit, og

b) den centrale afdelings processprog er et sprog, som ikke er et officielt sprog i den medlemsstat, hvor sagsøgte har sin bopæl, sit hovedforretningssted eller, hvis en bopæl eller et hovedforretningssted ikke forefindes, sit forretningssted, og

c) sagsøgte har ikke tilstrækkeligt kendskab til processproget.

KAPITEL III

Sagsbehandlingen ved domstolen

Artikel 52

Skriftlige procedurer, interimprocedurer og mundtlige procedurer

1. Sagsbehandlingen ved domstolen består af en skriftlig procedure, en interimprocedure og en mundtlig procedure i overensstemmelse med procesreglementet. Alle procedurer tilrettelægges på en fleksibel og balanceret måde.

2. I interimproceduren, efter den skriftlige procedure, og hvis det er hensigtsmæssigt, er den refererende dommer med forbehold af et mandat fra hele panelet ansvarlig for at indkalde til et interimsretsmøde. Den pågældende dommer undersøger navnlig sammen med parterne muligheden for et forlig, herunder ved mægling og/eller voldgift, under anvendelse af centrets faciliteter, jf. artikel 35.

3. Den mundtlige procedure skal give parterne mulighed for at redegøre fyldestgørende for deres argumenter. Domstolen kan med parternes godkendelse dispensere fra den mundtlige forhandling.

Artikel 53

Bevismidler

1. Under sagsbehandlingen ved domstolen kan bevisoptagelsen navnlig ske på følgende måder:

- a) afhøring af parterne
- b) indhentning af oplysninger
- c) fremlæggelse af dokumenter
- d) afhøring af vidner
- e) udtalelser fra sagkyndige
- f) besigtigelse
- g) sammenlignende undersøgelser eller forsøg
- h) afgivelse af skriftlige erklæringer under ed.

2. Proceduren for bevisoptagelse er fastlagt i procesreglementet. Afhøring af vidner og sagkyndige sker under domstolens kontrol og begrænses til, hvad der er nødvendigt.

Artikel 54

Bevisbyrde

Det påhviler den part, der fremfører faktiske omstændigheder, at løfte bevisbyrden for disse faktiske omstændigheder, jf. dog artikel 24, stk. 2 og 3.

Artikel 55

Omvendt bevisbyrde

1. Angår patentet en fremgangsmåde til fremstilling af et nyt produkt, betragtes det identiske produkt, når det er fremstillet uden patenthaverens samtykke, som fremstillet ved den patenterede fremgangsmåde, medmindre det modsatte bevises, jf. dog artikel 24, stk. 2 og 3.

2. Princippet i stk. 1 gælder også, når der er stor sandsynlighed for, at det identiske produkt er fremstillet ved anvendelse af den patenterede fremgangsmåde, og patenthaveren trods rimelige bestræbelser ikke har været i stand til at afgøre, hvilken fremgangsmåde der faktisk er anvendt til det identiske produkt.

3. I forbindelse med bevisførelsen for det modsatte skal sagsøgte berettigede interesse i at beskytte sine fabrikations- og forretningshemmeligheder tilgodeses.

KAPITEL IV

Domstolens beføjelser

Artikel 56

Domstolens almindelige beføjelser

1. Domstolen kan pålægge de foranstaltninger, procedurer og retsmidler, der er fastlagt i denne aftale, og kan knytte betingelser til sine kendelser i overensstemmelse med procesreglementet.

2. Domstolen tager behørigt hensyn til parternes interesser og giver, før den afsiger en kendelse, enhver part mulighed for at blive hørt, medmindre det er uforeneligt med en effektiv fuldbyrdelse af en sådan kendelse.

Artikel 57

Domstolens eksperter

1. Uden at dette anfægter parternes mulighed for at fremlægge beviser fra sagkyndige, kan domstolen på et hvilket som helst tidspunkt udpege eksperter, der tilknyttes domstolen for at tilvejebringe sagkundskab i forbindelse med bestemte aspekter af sagen. Domstolen giver en sådan ekspert alle de oplysninger, der er nødvendige, for at denne kan afgive sin ekspertudtalelse.

2. Med henblik herpå udarbejder domstolen en vejledende liste over eksperter i overensstemmelse med procesreglementet. Listen føres af Registreringskontoret.

3. Domstolens eksperter skal være uafhængige og upartiske. Reglerne om interessekonflikter, der gælder for dommere, jf. artikel 7 i statuttene, finder tilsvarende anvendelse på domstolens eksperter.

4. Ekspertudtalelser, som Domstolens eksperter forelægger domstolen, stilles til rådighed for parterne, der skal have mulighed for at knytte bemærkninger til de forelagte udtalelser.

Artikel 58

Beskyttelse af fortrolige oplysninger

For at beskytte en sagsparts eller tredjemands forretningshemmeligheder, personlige oplysninger eller andre fortrolige oplysninger eller for at forhindre misbrug af bevismateriale, kan domstolen beslutte, at indsamling og brug af bevismateriale i en sag anlagt ved domstolen skal begrænses eller forbydes, eller at adgang til sådant bevismateriale skal begrænses til specifikke personer.

Artikel 59

Kendelse om fremlæggelse af bevismateriale

1. På begæring af en part, der har fremført et rimeligt tilgængeligt bevismateriale, der er tilstrækkeligt til at understøtte hans påstande, og som til støtte for sine påstande har angivet bevismateriale, som modparten eller tredjemand har kontrol over, kan domstolen pålægge modparten eller tredjemand at fremlægge dette bevismateriale, under forudsætning af at fortrolige oplysninger beskyttes. Dette pålæg må ikke medføre pligt til selvinkriminering.

2. På begæring af en part kan domstolen på de samme betingelser som nævnt i stk. 1 kræve dokumenter med bankoplysninger samt finansielle og kommercielle oplysninger, som modparten har kontrol over, fremlagt, under forudsætning af at fortrolige oplysninger beskyttes.

Artikel 60

Kendelse om sikring af bevismateriale og besigtigelse af ejendom

1. På begæring af rekvirenten, der har fremført et rimeligt tilgængeligt bevismateriale til støtte for sin påstand om, at patentet er blevet krænkelse eller vil blive krænkelse, kan domstolen, allerede inden realitetsbehandlingen af en sag påbegyndes, afsige kendelse om, at der omgående skal iværksættes effektive foreløbige foranstaltninger med henblik på at sikre det relevante bevismateriale i forbindelse med den påståede krænkelse, under forudsætning af at fortrolige oplysninger beskyttes.

2. Sådanne foranstaltninger kan omfatte en udførlig beskrivelse af de omtvistede produkter med eller uden udtagning af prøver eller en beslaglæggelse af disse og, når det er hensigtsmæssigt, af de materialer og redskaber, der har været anvendt ved fremstillingen og/eller distributionen af produkterne og af de hertil hørende dokumenter.

3. Domstolen kan, allerede inden realitetsbehandlingen af en sag påbegyndes, på begæring af rekvirenten, der har fremført bevismateriale til støtte for sin påstand om, at patentet er blevet

krænket eller vil blive krænkelse, afsige kendelse om besigtigelse af ejendom. En besigtigelse af lokaliteterne udføres af en person udpeget af domstolen i overensstemmelse med procesreglementet.

4. Ved besigtigelsen af lokaliteterne må rekvirenten ikke selv være til stede, men kan være repræsenteret af en uafhængig fagperson, hvis navn skal anføres i domstolens kendelse.

5. Kendelsen om foranstaltninger afsiges om nødvendigt uden at modparten høres, især hvis en forsinkelse vil kunne påføre patenthaveren uoprettelig skade, eller hvor der foreligger en påviselig risiko for tilintetgørelse af bevismateriale.

6. Hvis der afsiges kendelse om foranstaltninger til sikring af bevismateriale eller besigtigelse af lokaliteterne, uden at modparten høres, underrettes de berørte parter straks og senest umiddelbart efter, at foranstaltningerne er gennemført. En efterfølgende prøvelse under iagttagelse af høringsretten foretages på begæring af de berørte parter, således at det inden for en rimelig frist efter meddelelsen af foranstaltningerne kan afgøres, hvorvidt disse skal ændres, ophæves eller stadfæstes.

7. Foranstaltningerne til sikring af bevismateriale kan gøres betinget af, at rekvirenten stiller en tilstrækkelig sikkerhed eller tilsvarende forsikring med henblik på eventuel kompensation af det tab, der påføres sagsøgte, jf. stk. 9.

8. Domstolen sikrer, at foranstaltningerne til sikring af bevismateriale ophæves eller på anden måde ophører med at have retsvirkning på begæring af rekviritus med forbehold af et eventuelt erstatningskrav, hvis rekvirenten ikke inden for en frist på højst 31 kalenderdage eller 20 arbejdsdage, idet den længste frist benyttes, anlægger søgsmål vedrørende realiteten ved domstolen.

9. Hvis foranstaltningerne til sikring af bevismateriale ophæves eller bortfalder som følge af en handling eller undladelse fra rekvirentens side, eller hvis det efterfølgende konstateres, at der ikke forelå nogen krænkelse eller trussel om krænkelse af patentet, kan domstolen på begæring af sagsøgte pålægge rekvirenten at yde rekviritus passende erstatning for det tab, denne har lidt som følge af disse foranstaltninger.

Artikel 61

Indefrysningskendelse

1. På begæring af rekvirenten, der har fremført et rimeligt tilgængeligt bevismateriale til støtte for sin påstand om, at patentet er blevet krænkelse eller vil blive krænkelse, kan domstolen, allerede inden realitetsbehandlingen af en sag påbegyndes, pålægge en part ikke at fjerne eventuelle aktiver, der befinder sig inden for dens jurisdiktionsområde, fra dette område eller ikke at handle med nogen form for aktiver, uanset om de befinder sig inden for dens jurisdiktionsområde eller ej

2. Artikel 60, stk. 5-9, finder tilsvarende anvendelse på de foranstaltninger, der er omhandlet i denne artikel.

Artikel 62

Foreløbige og sikrende retsmidler

1. Domstolen kan ved kendelse udstede et foreløbigt påbud eller forbud til en påstået patentkrænker eller en mellemmand, hvis tjenesteydelser benyttes af den påståede krænker, med henblik på at forhindre en nært forestående krænkelse, midlertidigt og eventuelt under trussel om tvangsbøder at forbyde en fortsættelse af den påståede krænkelse eller gøre denne fortsættelse betinget af, at der stilles sikkerhed for erstatning til rettigshaveren.

2. Domstolen har skønsbeføjelse til at afveje parternes interesser og til navnlig at tage hensyn til den potentielle skade for parterne som følge af udstedelsen eller afvisningen af påbuddet eller forbuddet.

3. Domstolen kan også kræve beslaglæggelse eller aflevering af produkter, der mistænkes for at krænke et patent, for at forhindre, at de indføres i handelen eller omsættes. Hvis rekvirenten godtgør, at der foreligger omstændigheder, som kan vanskeliggøre inddrivelsen af erstatning, kan domstolen kræve arrest i den påståede krænkens løsøregenstande og faste ejendom, herunder indefrysning af den påståede krænkens bankkonti og andre aktiver.

4. Domstolen kan, for så vidt angår de i stk. 1 og 3 omhandlede foranstaltninger, kræve, at rekvirenten fremlægger alt rimeligt bevismateriale, således at den med tilstrækkelig stor sikkerhed kan fastslå, at rekvirenten er rettigshaveren, og at rekvirentens rettigheder krænkes, eller at en sådan krænkelse er nært forestående.

5. Artikel 60, stk. 5-9, finder tilsvarende anvendelse på de foranstaltninger, der er omhandlet i nærværende artikel.

Artikel 63

Varige påbud eller forbud

1. Når der er truffet en retsafgørelse, som fastslår en krænkelse af et patent, kan domstolen udstede et påbud eller forbud til krænkeren med henblik på at forhindre fortsat krænkelse. Domstolen kan også udstede et sådant påbud eller forbud til en mellemmand, hvis tjenesteydelser anvendes af tredjemand til at krænke en patentrettighed.

2. Når det er relevant, gøres manglende overholdelse af påbuddet eller forbuddet i stk. 1 til genstand for tvangsbøder, der betales til domstolen.

Artikel 64

Korrigerende foranstaltninger i krænkelsessager

1. Uden at det berører den erstatning, der skal udredes til den forurettede part som følge af krænkelsen, og uden nogen form for kompensation kan domstolen på begæring af sagsøger kræve, at der træffes passende foranstaltninger for så vidt angår produkter, som den har fastslået krænker et patent, og hvis det er påkrævet for så vidt angår de materialer og redskaber, der primært har været anvendt til at skabe eller fremstille de pågældende produkter.

2. Disse foranstaltninger omfatter:

a) fastslåelse af, at der foreligger krænkelse

b) tilbagekaldelse af produkterne fra handelen

c) fjernelse af produktets krænkende egenskab

d) endelig fjernelse af produkterne fra handelen, eller

e) tilintetgørelse af produkterne og/eller af de pågældende materialer og redskaber.

3. Domstolen beordrer disse foranstaltninger gennemført for patentkrænkerens regning, medmindre særlige grunde taler herimod.

4. Når domstolen behandler en begæring om korrigerende foranstaltninger i henhold til denne artikel, tager den hensyn til, at der skal være proportionalitet mellem krænkelsens omfang og de beordrede retsmidler, om den pågældende patentkrænker er villig til at omdanne materialerne, så de ikke længere udgør en krænkelse, samt til tredjemands interesser.

Artikel 65

Retsafgørelse om et patents gyldighed

1. Domstolen træffer afgørelse om et patents gyldighed på grundlag af et søgsmål om ugyldigkendelse eller et modkrav om ugyldighed.

2. Domstolen kan kun kende et patent helt eller delvis ugyldigt under henvisning til de grunde, der er omhandlet i artikel 138, stk. 1, og artikel 139, stk. 2, i EPK.

3. Hvis ugyldigkendelsesgrundene kun berører patentet delvis, begrænses patentet ved en tilsvarende ændring af patentkravene og kendes delvis ugyldigt, jf. dog artikel 138, stk. 3, i EPK.

4. I det omfang et patent er blevet kendt ugyldigt, anses de retsvirkninger, der er fastsat i medfør af artikel 64 og 67 i EPK, for ikke at være indtrådt.

5. Hvis domstolen ved en endelig retsafgørelse kender et patent helt eller delvis ugyldigt, sender den en kopi af afgørelsen til Den Europæiske Patentmyndighed og for så vidt angår et europæisk patent til enhver berørt kontraherende medlemsstats nationale patentmyndighed.

Artikel 66

Domstolens beføjelser vedrørende Den Europæiske Patentmyndigheds beslutninger

1. Ved søgsmål anlagt efter artikel 32, stk. 1, litra i), kan domstolen handle inden for rammerne af den kompetence, der tilkommer Den Europæiske Patentmyndighed i henhold til artikel 9 i forordning (EU) nr. 1257/2012, herunder berigtige registret for enhedspatentbeskyttelse.

2. Ved søgsmål anlagt efter artikel 32, stk. 1, litra i), bærer parterne uanset artikel 69 deres egne omkostninger.

Artikel 67

Beføjelse til at kræve fremlæggelse af oplysninger

1. Domstolen kan som svar på en velbegrundet og forholdsmæssig afpasset begæring fra sagsøger og i overensstemmelse med procesreglementet pålægge en patentkrænker at give sagsøger oplysninger om:

- a) oprindelsen af og distributionskanalerne for de omtvistede produkter eller fremgangsmåder
- b) de producerede, fremstillede, leverede, modtagne eller bestilte mængder og om den pris, der er opnået for de omtvistede produkter, og
- c) identiteten på enhver tredjemand, der er indblandet i fremstillingen eller distributionen af de omtvistede produkter eller i anvendelsen af den omtvistede fremgangsmåde.

2. Domstolen kan i overensstemmelse med procesreglementet endvidere pålægge enhver tredjemand, som:

- a) er fundet i besiddelse af de omtvistede produkter i kommerciel målestok eller er fundet i færd med at anvende en omtvistet fremgangsmåde i kommerciel målestok
- b) er fundet i færd med i kommerciel målestok at yde tjenester, der anvendes i de omtvistede aktiviteter, eller
- c) er blevet identificeret af den i litra a) eller b) omhandlede person som indblandet i produktion, fremstilling eller distribution af sådanne omtvistede produkter eller fremgangsmåder eller i levering af sådanne tjenesteydelser,

at give sagsøger de oplysninger, der er omhandlet i stk. 1.

Artikel 68

Tilkendelse af erstatning

1. Domstolen skal på begæring af den forurettede part pålægge krænkeren, der vidste eller med rimelighed burde vide, at hans aktiviteter medførte en patentkrænkelse, at betale den forurettede en erstatning, der står i rimeligt forhold til det tab, denne har lidt som følge af krænkelsen.

2. Den forurettede part skal så vidt muligt stilles, som hvis krænkelsen ikke havde fundet sted. Krænkeren skal fralægge sig sin berigelse. Erstatningen har dog ikke karakter af straf.

3. Når domstolen fastsætter erstatningen:

a) skal den tage hensyn til alle relevante aspekter, såsom negative økonomiske konsekvenser, herunder tabt fortjeneste, som den forurettede part har lidt, krænkerens uberettigede fortjeneste, og, når det er hensigtsmæssigt, andre elementer end de økonomiske, f.eks. den ikke-økonomiske skade, den forurettede har lidt som følge af krænkelsen, eller

b) kan den, som et alternativ til litra a), når det er hensigtsmæssigt, fastsætte erstatningen til et fast beløb på grundlag af elementer, der som minimum svarer til størrelsen af de gebyrer eller afgifter, som krænkeren skulle have betalt, hvis han havde anmodet om tilladelse til at anvende det pågældende patent.

4. I sager, hvor krænkeren har krænket patentet uden at vide det eller uden at have rimelig grund til at vide det, kan domstolen træffe beslutning om tilbagebetaling af et overskud eller om betaling af en kompensation.

Artikel 69

Sagsomkostninger

1. Rimelige og forholdsmæssigt afpassede sagsomkostninger og andre udgifter, som den part, der har vundet sagen, har afholdt, bæres som hovedregel af den part, der har tabt sagen, medmindre billighedshensyn tilsiger andet, op til et loft, der er fastlagt i overensstemmelse med procesreglementet.

2. Hvis en part kun har fået delvis medhold eller i undtagelsestilfælde, kan domstolen beslutte, at sagsomkostningerne skal fordeles ligeligt, eller at parterne skal bære egne omkostninger.

3. En part bør bære de nødvendige omkostninger, som den har forvoldt domstolen eller en anden part.

4. Domstolen kan på begæring af sagsøgte eller rekvisitus pålægge sagsøger eller rekvisenten at stille passende sikkerhed for de sagsomkostninger og andre udgifter, som sagsøgte eller rekvisitus har afholdt, og som sagsøger eller rekvisenten kan blive pålagt, navnlig i de i artikel 59-62 omhandlede tilfælde.

Artikel 70

Retsafgifter

1. Parter i sager ved domstolen skal betale retsafgifter.
2. Retsafgifterne betales forud, medmindre andet er fastsat i procesreglementet. En part, der ikke har betalt en fastsat retsafgift, kan udelukkes fra yderligere deltagelse i sagen.

Artikel 71

Retshjælp

1. Er en part, der er en fysisk person, helt eller delvis ude af stand til at betale de omkostninger, der er forbundet med sagen, kan den pågældende til enhver tid ansøge om retshjælp. Betingelserne for bevilling af retshjælp fastsættes i procesreglementet.
2. Domstolen beslutter, om der skal bevilges helt eller delvis retshjælp, eller om dette skal afslås, i overensstemmelse med procesreglementet.
3. På forslag af domstolen fastsætter Det Administrative Udvalg niveauet for retshjælp og reglerne for afholdelse af omkostningerne herved.

Artikel 72

Forældelse

Med forbehold af artikel 24, stk. 2 og 3, kan søgsmål om alle former for finansiel kompensation ikke anlægges mere end fem år efter den dato, hvor sagsøger blev opmærksom eller havde rimelige grunde til at blive opmærksom på det sidste forhold, der ligger til grund for søgsmålet.

KAPITEL V

Appel

Artikel 73

Appel

1. Der kan iværksættes appel til Appeldomstolen af en afgørelse truffet af Førsteinstansdomstolen af enhver part, som helt eller delvis ikke har fået medhold, inden to måneder efter tidspunktet for forkyndelsen af afgørelsen.
2. Der kan iværksættes appel til Appeldomstolen af en kendelse afsagt af Førsteinstansdomstolen af enhver part, som helt eller delvis ikke har fået medhold:

a) for kendelser omhandlet i artikel 49, stk. 5, artikel 59-62 og 67 senest 15 kalenderdage efter forkyndelsen af kendelsen for sagsøger eller rekvisenten

b) for andre kendelser end kendelserne omhandlet i litra a):

i) sammen med appellen af afgørelsen, eller

ii) når domstolen giver tilladelse til appel, senest 15 kalenderdage efter forkyndelsen af domstolens afgørelse herom.

3. Appel af en afgørelse truffet eller en kendelse afsagt af Førsteinstansdomstolen kan støttes på retsspørgsmål og spørgsmål vedrørende sagens faktiske omstændigheder.

4. Der kan kun fremlægges nye faktiske omstændigheder og nye beviser i overensstemmelse med procesreglementet, hvis den pågældende part ikke med rimelighed kunne forventes at have fremført dem under forhandlingerne ved Førsteinstansdomstolen.

Artikel 74

Appellens retsvirkninger

1. En appel har ikke opsættende virkning, medmindre Appeldomstolen beslutter andet efter begrundet begæring fra en af parterne. Procesreglementet skal sikre, at en sådan beslutning træffes straks.

2. Uanset stk. 1 har en appel af en afgørelse i søgsmål om ugyldigkendelse eller modkrav om ugyldighed og søgsmål på grundlag af artikel 32, stk. 1, litra i), altid opsættende virkning.

3. Appel af en kendelse omhandlet i artikel 49, stk. 5, artikel 59-62 eller 67 er ikke til hinder for fortsættelse af hovedsagen. Førsteinstansdomstolen må dog ikke træffe endelig afgørelse i hovedsagen, før Appeldomstolen har truffet afgørelse om en appelleret kendelse.

Artikel 75

Afgørelse ved appel og hjemvisning

1. Hvis en appel i henhold til artikel 73 er begrundet, ophæver Appeldomstolen Førsteinstansdomstolens afgørelse og træffer en endelig afgørelse. Appeldomstolen kan i undtagelsestilfælde og i overensstemmelse med procesreglementet hjemvise sagen til Førsteinstansdomstolen til afgørelse.

2. I tilfælde af hjemvisning til Førsteinstansdomstolen i henhold til stk. 1 er Førsteinstansdomstolen bundet af de afgørelser om retsspørgsmål, der er indeholdt i Appeldomstolens afgørelse.

KAPITEL VI

Retsafgørelser

Artikel 76

Grundlaget for retsafgørelser og retten til kontradiktion

1. Domstolen træffer afgørelse i overensstemmelse med parternes anmodninger og tilkender ikke mere, end der er anmodet om.
2. Afgørelser om sagens realitet kan kun støttes på de grunde, faktiske omstændigheder og beviser, som parterne har fremført, eller som er indført i proceduren ved kendelse truffet af domstolen, og som parterne har haft lejlighed til at udtale sig om.
3. Domstolen vurderer bevismateriale frit og uafhængigt.

Artikel 77

Formkrav

1. Domstolens afgørelser og kendelser skal begrundes og meddeles skriftligt i overensstemmelse med procesreglementet.
2. Domstolens afgørelser og kendelser afsiges på sproget.

Artikel 78

Domstolens afgørelser og dissens

1. Domstolens afgørelser træffes og dens kendelser afsiges af et flertal i panelet i overensstemmelse med statuten. Ved stemmelighed gør retsformandens stemme udslaget.
2. I undtagelsestilfælde kan en dommer i panelet give udtryk for dissens separat fra domstolens afgørelse.

Artikel 79

Forlig

Parterne kan på et hvilket som helst tidspunkt under sagsbehandlingen afslutte sagen ved et forlig, der stadfæstes ved en afgørelse truffet af domstolen. Et patent kan ikke kendes ugyldigt eller begrænses ved et forlig.

Artikel 80

Offentliggørelse af afgørelser

Domstolen kan på begæring af sagsøger eller rekvirenten og for krænkerens regning træffe passende foranstaltninger til formidling af oplysninger om domstolens afgørelse, herunder fremvisning af afgørelsen og helt eller delvis offentliggørelse af den i offentlige medier.

Artikel 81

Genoptagelse af sagen

1. Appeldomstolen kan undtagelsesvis efterkomme en begæring om genoptagelse af sagen efter domstolens endelige afgørelse i følgende tilfælde:
 - a) hvis den part, der ønsker sagen genoptaget, opdager en faktisk omstændighed, der er af en sådan karakter, at den er en afgørende faktor, og som, da afgørelsen blev truffet, ikke var kendt af den part, der ønsker sagen genoptaget; en sådan begæring kan kun efterkommes på grundlag af en handling, som ifølge en national domstols endelige retsafgørelse udgør en strafbar handling, eller
 - b) i tilfælde af en grundlæggende rettergangsfejl, navnlig når det indledende processkrift eller et tilsvarende dokument ikke blev forkyndt for en sagsøgt, som ikke mødte for domstolen, i så god tid og på en sådan måde, at den pågældende har kunnet varetage sine interesser under sagen.

2. Begæring om genoptagelse af sagen skal indgives senest ti år efter tidspunktet for afgørelsen, dog ikke senere end to måneder efter tidspunktet for opdagelsen af den nye omstændighed eller rettergangsfejlen. En sådan begæring har ikke opsættende virkning, medmindre Appeldomstolen træffer anden afgørelse.

3. Hvis begæringen om genoptagelse af sagen er begrundet, skal Appeldomstolen helt eller delvis tilsidesætte den påklagede afgørelse og genoptage sagen med henblik på fornyet sagsbehandling og afgørelse i overensstemmelse med procesreglementet.

4. Personer, som udnytter patenter, der er genstand for en påklaget afgørelse, og som handler i god tro, er berettiget til at fortsætte udnyttelsen af patenterne.

Artikel 82

Fuldbyrddelse af afgørelser og kendelser

1. Domstolens afgørelser og kendelser kan fuldbyrdes af enhver kontraherende medlemsstat. Fuldbyrddelsespåtegning påføres domstolens afgørelse.

2. Når det er relevant, kan fuldbyrdelsen af en afgørelse gøres betinget af sikkerhedsstillelse eller tilsvarende garanti som kompensation for eventuelt lidt skade, navnlig i tilfælde af påbud eller forbud.

3. Fuldbyrdeproceduren er underlagt loven i den kontraherende medlemsstat, hvor fuldbyrdsen finder sted, jf. dog denne aftale og statuten. En afgørelse truffet af domstolen fuldbyrdes på samme vilkår som en afgørelse truffet i den kontraherende medlemsstat, hvor fuldbyrdsen finder sted.

4. Hvis en part ikke overholder betingelserne i en kendelse afsagt af domstolen, kan parten pålægges tvangsbøder, der betales til domstolen. Den enkelte bøde skal stå i rimeligt forhold til betydningen af den kendelse, der skal fuldbyrdes, og indskrænker ikke den pågældende parts ret til at kræve erstatning eller sikkerhedsstillelse.

DEL IV

OVERGANGSBESTEMMELSER

Artikel 83

Overgangsordning

1. I en overgangsperiode på syv år efter denne aftales ikrafttræden kan der stadig anlægges søgsmål om krænkelse eller ugyldiggendelse af et europæisk patent eller søgsmål om krænkelse eller erklæring af ugyldighed af et supplerende beskyttelsescertifikat udstedt for et produkt, der er beskyttet af et europæisk patent, ved nationale domstole eller andre kompetente nationale myndigheder.

2. Søgsmål, der verserer ved en national domstol ved udløbet af overgangsperioden, berøres ikke af denne periodes udløb.

3. Medmindre der allerede er anlagt søgsmål ved domstolen, har en indehaver af eller en ansøger om et europæisk patent, der er meddelt, eller hvorom der er ansøgt før udløbet af overgangsperioden i stk. 1 og, hvor det er relevant, stk. 5, samt indehaveren af et supplerende beskyttelsescertifikat udstedt for et produkt, der er beskyttet af et europæisk patent, mulighed for at fravælge domstolens enekompetence. Med henblik herpå skal de underrette Registreringskontoret om deres fravalg senest en måned før overgangsperiodens udløb. Fravalget får virkning fra dets indførelse i registeret.

4. Medmindre et søgsmål allerede er anlagt ved en national domstol, har indehavere af eller ansøgere om europæiske patenter og indehavere af et supplerende beskyttelsescertifikat udstedt for et produkt, der er beskyttet af et europæisk patent, der har benyttet den i stk. 3 omhandlede mulighed for fravalg, ret til at trække dette fravalg tilbage på et hvilket som helst tidspunkt. De skal i så fald underrette Registreringskontoret herom. Tilbagetrækningen af fravalget får virkning fra dens indførelse i registeret.

5. Fem år efter denne aftales ikrafttræden gennemfører Det Administrative Udvalg en bred høring af brugerne af patentsystemet og en undersøgelse af antallet af europæiske patenter og

supplerende beskyttelsescertifikater udstedt for produkter, der er beskyttet af europæiske patenter, for hvilke der stadig anlægges søgsmål om krænkelse eller ugyldiggendelse eller erklæring af ugyldighed ved de nationale domstole i henhold til stk. 1, samt af årsagerne hertil og følgerne deraf. På grundlag af denne høring og en udtalelse fra domstolen kan Det Administrative Udvalg beslutte at forlænge overgangsperioden med op til syv år.

DEL V

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 84

Undertegnelse, ratifikation og tiltrædelse

1. Denne aftale er åben for undertegnelse for enhver medlemsstat den 19. februar 2013.

2. Denne aftale ratificeres i overensstemmelse med medlemsstaternes respektive forfatningsmæssige bestemmelser. Ratifikationsinstrumenterne deponeres hos Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union (i det følgende benævnt »depositaren«).

3. Hver medlemsstat, som har undertegnet denne aftale, underretter Europa-Kommissionen om sin ratifikation af aftalen på det tidspunkt, hvor den deponerer sit ratifikationsinstrument, i henhold til artikel 18, stk. 3, i forordning (EU) nr. 1257/2012.

4. Denne aftale er åben for tiltrædelse af enhver medlemsstat. Tiltrædelsesinstrumenterne deponeres hos depositaren.

Artikel 85

Depositarens funktioner

1. Depositaren udarbejder bekræftede genparter af denne aftale og sender dem til alle signatarmedlemsstaters eller tiltrædende medlemsstaters regeringer.

2. Depositaren underretter signatarmedlemsstaternes eller de tiltrædende medlemsstaters regeringer om:

a) enhver undertegnelse

b) deponeringen af ethvert ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument

c) datoen for denne aftales ikrafttræden.

3. Depositaren lader denne aftale registrere hos De Forenede Nationers sekretariat.

Artikel 86**Aftalens varighed**

Denne aftale er indgået for ubegrænset tid.

Artikel 87**Revision**

1. Enten syv år efter denne aftales ikrafttræden eller når domstolen har truffet afgørelse i 2 000 patentkrænkelssager, alt efter hvilket tidspunkt der indtræffer sidst, og om nødvendigt med regelmæssige mellemrum derefter, gennemfører Det Administrative Udvalg en bred høring af patentsystemets brugere om domstolens funktion, effektivitet og omkostningseffektivitet og om patentsystemets brugeres tillid og tiltro til kvaliteten af domstolens afgørelser. På grundlag af denne høring og en udtalelse fra Domstolen kan Det Administrative Udvalg beslutte at revidere denne aftale med henblik på at forbedre domstolens funktion.

2. Det Administrative Udvalg kan ændre denne aftale for at bringe den i overensstemmelse med en international traktat om patenter eller EU-retten.

3. En beslutning, som Det Administrative Udvalg har truffet på grundlag af stk. 1 og 2, får ikke retsvirkning, hvis en kontraherende medlemsstat inden tolv måneder efter datoen for beslutningen under henvisning til sine relevante nationale beslutningsprocedurer erklærer, at den ikke ønsker at være bundet af beslutningen. I så fald indkaldes de kontraherende medlemsstater til en revisionskonference.

Artikel 88**Aftalens sprog**

1. Denne aftale er udarbejdet i ét eksemplar på engelsk, fransk og tysk, idet hver af disse tekster har samme gyldighed.

2. Teksten til denne aftale udarbejdet på andre af de kontraherende medlemsstaters officielle sprog end dem, der er angivet i stk. 1, betragtes som officielle tekster, hvis Det Administrative Udvalg har godkendt dem. I tilfælde af uoverensstemmelser mellem de forskellige tekster har de tekster, der er nævnt i stk. 1, forrang.

Artikel 89**Ikrafttræden**

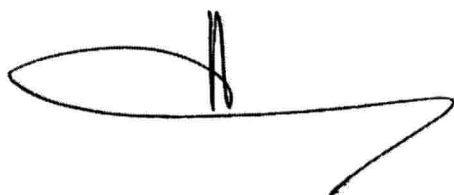
1. Denne aftale træder i kraft den 1. januar 2014 eller den første dag i den fjerde måned efter deponeringen af det trettende ratifikations- eller tiltrædelsesinstrument i overensstemmelse med artikel 84, deriblandt de tre medlemsstater, hvor det største antal europæiske patenter havde retsvirkning i det år, der går forud for det år, hvor undertegnelsen af aftalen finder sted, eller den første dag i den fjerde måned efter ikrafttrædelsesdatoen for ændringerne til forordning (EU) nr. 1215/2012 om dens forbindelse med denne aftale, idet den seneste dato er gældende.

2. Enhver ratifikation eller tiltrædelse efter denne aftales ikrafttræden har virkning fra den første dag i den fjerde måned efter deponeringen af ratifikations- eller tiltrædelsesinstrumentet.

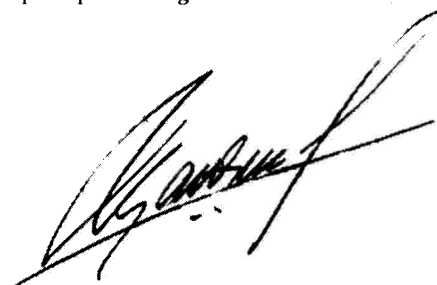
Til bekræftelse heraf har undertegnede befuldmægtigede underskrevet denne aftale.

Udfærdiget i Bruxelles den 19. februar 2013 på engelsk, fransk og tysk, idet alle tre tekster har samme gyldighed, i ét eksemplar, der deponeres i arkiverne i Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union.

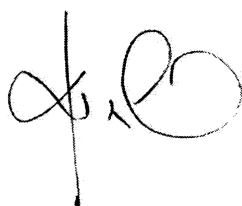
Voor het Koninkrijk België
Pour le Royaume de Belgique
Für das Königreich Belgien
For the Kingdom of Belgium

За Република България
Für die Republik Bulgarien
For the Republic of Bulgaria
Pour la République de Bulgarie

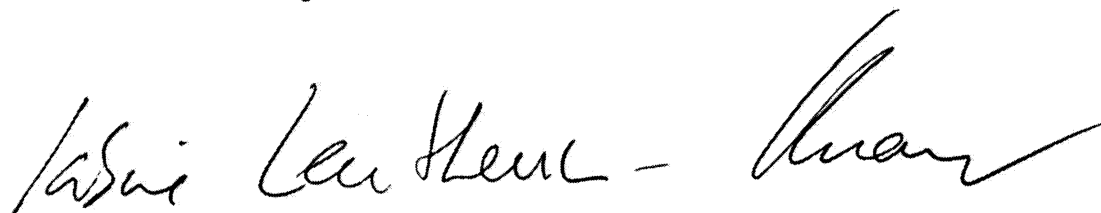
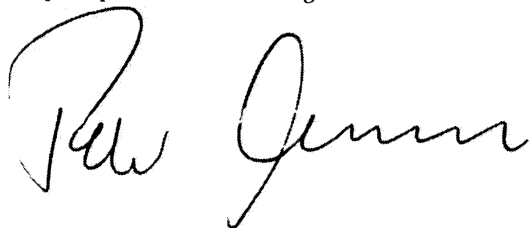
Za Českou republiku
Für die Tschechische Republik
For the Czech Republic
Pour la République tchèque

For Kongeriget Danmark
Für das Königreich Dänemark
For the Kingdom of Denmark
Pour le Royaume du Danemark

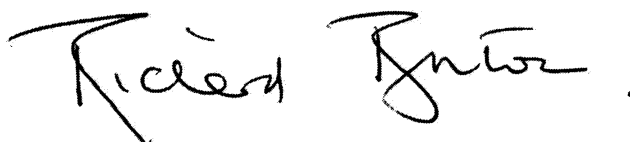
Für die Bundesrepublik Deutschland
For the Federal Republic of Germany
Pour la République fédérale d'Allemagne

Eesti Vabariigi nimel
Für die Republik Estland
For the Republic of Estonia
Pour la République d'Estonie

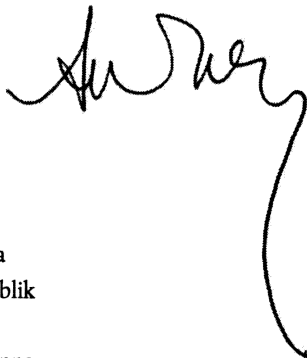
Thar cheann Na hÉireann
For Ireland
Für Irland
Pour l'Irlande

Για την Ελληνική Δημοκρατία
Für die Hellenische Republik
For the Hellenic Republic
Pour la République hellénique

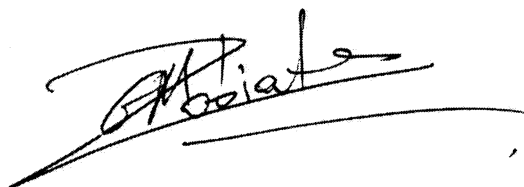
Pour la République française
Für die Französische Republik
For the French Republic

Per la Repubblica italiana
Für die Italienische Republik
For the Italian Republic
Pour la République italienne

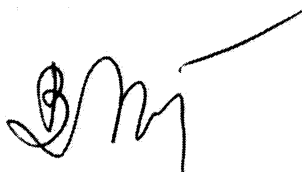
Για την Κυπριακή Δημοκρατία
Für die Republik Zypern
For the Republic of Cyprus
Pour la République de Chypre

Latvijas Republikas vārdā –
Für die Republik Lettland
For the Republic of Latvia
Pour la République de Lettonie

Lietuvos Respublikos vardu
Für die Republik Litauen
For the Republic of Lithuania
Pour la République de Lituanie

Pour le Grand-Duché de Luxembourg
Für das Grossherzogtum Luxemburg
For the Grand Duchy of Luxembourg

A handwritten signature consisting of a large, stylized 'L' followed by a horizontal line and a small vertical stroke.

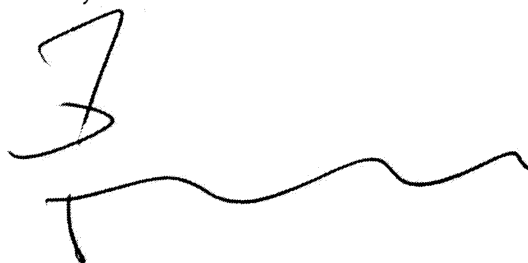
Magyarország részéről
Für Ungarn
For Hungary
Pour la Hongrie

A handwritten signature consisting of a large, stylized 'H' followed by a horizontal line and a small vertical stroke.

Għal Malta
Für Malta
For Malta
Pour Malte

A handwritten signature consisting of a large, stylized 'M' followed by a horizontal line and a small vertical stroke.

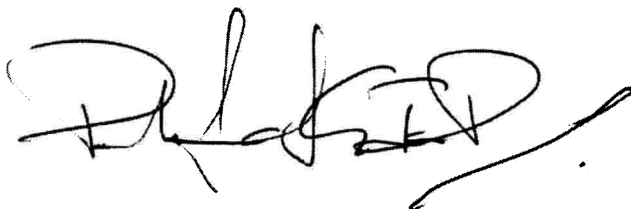
Voor het Koninkrijk der Nederlanden
Für das Königreich der Niederlande
For the Kingdom of the Netherlands
Pour le Royaume des Pays-Bas

A handwritten signature consisting of a large, stylized 'N' followed by a horizontal line and a small vertical stroke.

Für die Republik Österreich
For the Republic of Austria
Pour la République d'Autriche

Pela República Portuguesa
Für die Portugiesische Republik
For the Portuguese Republic
Pour la République portugaise

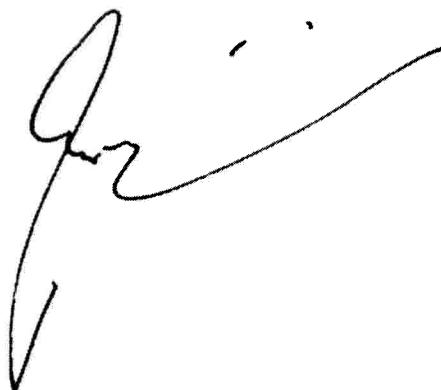
Pentru România
Für Rumänien
For Romania
Pour la Roumanie

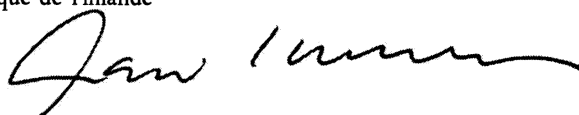
Za Republiko Slovenijo
Für die Republik Slowenien
For the Republic of Slovenia
Pour la République de Slovénie

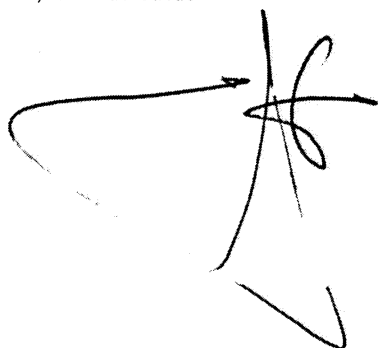
Za Slovenskú republiku
Für die Slowakische Republik
For the Slovak Republic
Pour la République slovaque

A stylized handwritten signature in black ink, consisting of a large loop at the top and a long, sweeping horizontal stroke extending to the right.

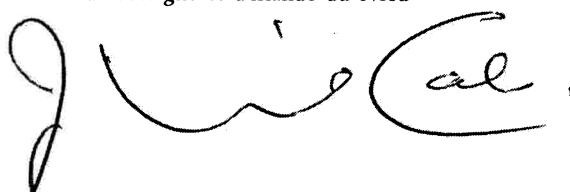
Suomen tasavallan puolesta
För Republiken Finland
Für die Republik Finnland
For the Republic of Finland
Pour la République de Finlande

A handwritten signature in black ink, featuring a series of connected loops and a long, horizontal tail stroke.

För Konungariket Sverige
Für das Königreich Schweden
For the Kingdom of Sweden
Pour le Royaume de Suède

A handwritten signature in black ink, characterized by a large, bold loop on the left and a series of smaller loops and strokes on the right.

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland
Für das Vereinigte Königreich-Grossbritannien und Nordirland
Pour le Royaume-Uni-de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord

A handwritten signature in black ink, featuring a large, stylized 'G' or 'J' shape on the left and a series of loops and strokes on the right.

BILAG I

STATUTTEN FOR DEN FÆLLES PATENTDOMSTOL

Artikel 1

Statuttens anvendelsesområde

Denne statut indeholder institutionelle og finansielle ordninger for den fælles patentdomstol som oprettet ved artikel 1 i aftalen.

KAPITEL I

DOMMERE

Artikel 2

Betingelser for udnævnelse til dommer

1. Enhver, som er statsborger i en kontraherende medlemsstat og opfylder betingelserne i artikel 15 i aftalen og i denne statut, kan udnævnes til dommer.
2. Dommerne skal have gode kundskaber i mindst et af Den Europæiske Patentmyndigheds officielle sprog.
3. Erfaring med patentretssager, som skal dokumenteres i forbindelse med udnævnelsen i henhold til artikel 15, stk. 1, i aftalen, kan opnås ved uddannelse i henhold til artikel 11, stk. 4, litra a), i denne statut.

Artikel 3

Udnævnelse af dommere

1. Dommerne udnævnes efter proceduren i artikel 16 i aftalen.
2. Ledige stillinger skal bekendtgøres offentligt med angivelse af de relevante udnævneskriterier, jf. artikel 2. Det Rådgivende Udvalg afgiver udtalelse om kandidaternes egnethed til at udøve embedet som dommer ved domstolen. Udtalelsen skal indeholde en liste over de bedst egnede kandidater. Listen skal indeholde mindst dobbelt så mange kandidater, som der er ledige stillinger. Om nødvendigt kan Det Rådgivende Udvalg anbefale, at en dommerkandidat får uddannelse i patentretssager, jf. artikel 11, stk. 4, litra a), før afgørelsen om udnævnelse træffes.
3. Ved udnævnelsen af dommerne sikrer Det Administrative Udvalg den bedste juridiske og tekniske ekspertise og en afbalanceret sammensætning af domstolen på et så bredt geografisk grundlag som muligt blandt statsborgere fra de kontraherende medlemsstater.
4. Det Administrative Udvalg udnævner så mange dommere, som det er nødvendigt, for at domstolen kan fungere tilfredsstillende. Det Administrative Udvalg udnævner først det nødvendige antal dommere til oprettelse af mindst ét panel i hver af Førsteinstansdomstolens afdelinger og mindst to paneler i Appel-domstolen.
5. Det Administrative Udvalgs afgørelse om udnævnelse af juridiske fuldtids- eller deltidsdommere og tekniske fuldtidsdommere skal angive den domstol og/eller den afdeling af Førsteinstansdomstolen, ved hvilken hver dommer udnævnes, og det eller de tekniske områder, for hvilke en teknisk dommer udnævnes.
6. Tekniske deltidsdommere udnævnes til dommere ved domstolen og indgår i dommerpuljen på grundlag af deres specifikke kvalifikationer og erfaring. Udnævnelsen af disse dommere ved domstolen skal sikre, at alle tekniske områder er dækket.

Artikel 4

Dommernes embedsperiode

1. Dommerne udnævnes for en periode på seks år regnet fra den dato, der er fastsat i udnævnelsesdokumentet. De kan genudnævnes.
2. Er der ikke fastsat nogen dato, løber perioden fra udnævnelsesdokumentets dato.

Artikel 5

Udnævnelse af medlemmerne af Det Rådgivende Udvalg

1. Hver kontraherende medlemsstat foreslår et medlem af Det Rådgivende Udvalg, der opfylder de betingelser, som er fastsat i artikel 14, stk. 2, i aftalen.
2. Medlemmerne af Det Rådgivende Udvalg udnævnes af Det Administrative Udvalg ved fælles overenskomst.

Artikel 6

Edsaflæggelse

Dommerne skal, inden de påbegynder deres embedsvirksomhed, i et offentligt retsmøde aflægge ed på at ville udføre deres hverv med fuldstændig upartiskhed og samvittighedsfuldhed og holde domstolens rådslagninger og afstemninger hemmelige.

Artikel 7

Upartiskhed

1. Umiddelbart efter at have aflagt ed underskriver dommerne en erklæring, hvorved de højtideligt forsikrer, at de både under deres embedsvirksomhed og efter dennes ophør vil overholde de forpligtelser, der følger med deres hverv, i særdeleshed pligten til, efter at deres embedsvirksomhed er ophørt, at udvise hæderlighed og tilbageholdenhed med hensyn til overtagelse af visse hverv eller opnåelse af visse fordele.
2. Dommerne kan ikke deltage i behandlingen af en sag, hvori de:
 - a) har optrådt som rådgiver
 - b) har været part eller har optrådt som befuldmægtiget for en af parterne
 - c) har måttet udtale sig som medlem af en domstol, en ret, et appelkammer, et voldgifts- eller mæglingspanel, en undersøgelseskommission eller i anden egenskab
 - d) har en personlig eller økonomisk interesse i sagen eller i relation til en af parterne, eller
 - e) har familiemæssig tilknytning til en af parterne eller parternes repræsentanter.
3. Mener en dommer, at vedkommende af særlige grunde ikke kan deltage i afgørelsen eller i undersøgelsen af en bestemt sag, underretter vedkommende Appeldomstolens præsident eller for så vidt angår dommere ved Førsteinstansdomstolen Førsteinstansdomstolens præsident herom. Finder Appeldomstolens præsident eller for så vidt angår dommere ved Førsteinstansdomstolen Førsteinstansdomstolens præsident, at en dommer af særlige grunde ikke bør sidde med eller fremkomme med forslag til afgørelser i en bestemt sag, redegør Appeldomstolens præsident eller Førsteinstansdomstolens præsident herfor skriftligt og gør den pågældende dommer opmærksom herpå.

4. Enhver part i et søgsmål kan gøre indsigelse mod, at en dommer deltager i behandlingen af en sag, af en af de grunde, der er anført i stk. 2, eller hvis dommerens upartiskhed med god grund kan drages i tvivl.

5. Opstår der vanskeligheder angående anvendelsen af denne artikel, træffer Præsidiets afgørelse i overensstemmelse med procesreglementet. Den pågældende dommer høres, men medvirker ikke ved afgørelsen.

Artikel 8

Dommernes immunitet

1. Dommerne er fritaget for retsforfølgning. For så vidt angår deres embedshandlinger nyder de denne immunitet også efter ophøret af deres embedsvirksomhed.

2. Præsidiets kan ophæve immuniteten.

3. Indledes der efter immunitetens ophævelse strafferetlig forfølgning mod en dommer, kan denne i enhver af de kontraherende medlemsstater kun stilles for den ret, der er kompetent til at behandle sager mod medlemmerne af landets øverste domstol.

4. Protokollen vedrørende Den Europæiske Unions privilegier og immuniteter finder anvendelse på domstolens dommere, dog med forbehold af bestemmelserne i denne statut vedrørende dommernes fritagelse for retsforfølgning.

Artikel 9

Embedets ophør

1. Bortset fra nybesættelser efter udløbet af en dommers embedsperiode i henhold til artikel 4 samt dødsfald ophører en dommers embedsvirksomhed ved den pågældendes fratræden.

2. Ved en dommers fratræden indgives afskedsansøgningen til Appeldomstolens præsident eller for så vidt angår dommere ved Førsteinstansdomstolen Førsteinstansdomstolens præsident, der videresender den til formanden for Det Administrative Udvalg.

3. Bortset fra tilfælde, hvor artikel 10 finder anvendelse, fungerer enhver dommer i embedet, indtil en efterfølger er tiltrådt.

4. Hvis en stilling bliver ledig, skal der udnævnes en ny dommer for resten af forgængerens embedsperiode.

Artikel 10

Afskedigelse

1. En dommer kan hverken afskediges eller fratages andre fordele, medmindre Præsidiets træffer afgørelse om, at han eller hun ikke længere opfylder de nødvendige forudsætninger eller lever op til de forpligtelser, der følger med embedet. Den pågældende dommer høres, men medvirker ikke ved afgørelsen.

2. Domstolens justitssekretær underretter formanden for Det Administrative Udvalg om denne afgørelse.

3. Såfremt en dommer ved en sådan afgørelse afskediges fra sit embede, bliver embedet ledigt ved denne underretning.

Artikel 11

Uddannelse

1. Der sørges for relevant og regelmæssig uddannelse af dommerne inden for rammerne af den uddannelsesordning, der er oprettet ved artikel 19 i aftalen. Præsidiets vedtager uddannelsesbestemmelser, der sikrer gennemførelse af og overordnet sammenhæng i uddannelsesordningen.

2. Uddannelsesordningen udgør en platform for udveksling af ekspertise og et forum for diskussion, navnlig ved:

- a) tilrettelæggelse af kurser, konferencer, seminarer, workshops og symposier
- b) samarbejde med internationale organisationer og uddannelsesinstitutioner inden for intellektuel ejendomsret og
- c) fremme af og støtte til faglig videreuddannelse.

3. Der udarbejdes et årligt arbejdsprogram og uddannelsesmæssige retningslinjer, som for hver dommer omfatter en årlig uddannelsesplan, der kortlægger den pågældende dommers vigtigste uddannelsesbehov i overensstemmelse med uddannelsesbestemmelserne.

4. Uddannelsesordningen skal endvidere:

- a) sikre relevant uddannelse for dommerkandidater og nyudnævnte dommere ved domstolen
- b) støtte projekter med sigte på fremme af samarbejdet mellem repræsentanter, patentrådgivere og domstolen.

Artikel 12

Vederlag

Det Administrative Udvalg fastsætter vederlaget for Appeldomstolens præsident, Førsteinstansdomstolens præsident, dommerne, justitssekretæren, den assisterende justitssekretær og personalet.

KAPITEL II

ORGANISATORISKE BESTEMMELSER

AFDELING 1

Fælles bestemmelser

Artikel 13

Appeldomstolens præsident

1. Appeldomstolens præsident vælges af alle dommere ved Appeldomstolen af deres midte for en periode på tre år. Appeldomstolens præsident kan genvælges to gange.
2. Valg af Appeldomstolens præsident sker ved hemmelig afstemning. Den dommer, der opnår absolut flertal, er valgt. Opnår ingen af dommerne absolut flertal, foretages der en ny afstemning, og den dommer, der herved opnår det største antal stemmer, er valgt.
3. Appeldomstolens præsident leder Appeldomstolens judicielle virksomhed og dens administration og er retsformand for Appeldomstolens retsmøder i plenum.
4. Fratræder Appeldomstolens præsident inden embedsperiodens udløb, vælges der en anden i dennes sted for den resterende del af perioden.

Artikel 14

Førsteinstansdomstolens præsident

1. Førsteinstansdomstolens præsident vælges af alle fuldtidsdommere ved Førsteinstansdomstolen af deres midte for en periode på tre år. Førsteinstansdomstolens præsident kan genvælges to gange.

2. Førsteinstansdomstolens første præsident er statsborger i den kontraherende medlemsstat, på hvis område den centrale afdeling har sit hjemsted.
3. Førsteinstansdomstolens præsident leder Førsteinstansdomstolens judicielle virksomhed og dens administration.
4. Artikel 13, stk. 2 og 4, finder tilsvarende anvendelse på Førsteinstansdomstolens præsident.

Artikel 15

Præsidium

1. Præsidiet består af Appeldomstolens præsident, der fungerer som formand, Førsteinstansdomstolens præsident, to dommere fra Appeldomstolen, som er valgt af deres midte, tre fuldtidsdommere fra Førsteinstansdomstolen, som er valgt af deres midte, og justitssekretæren, der ikke har stemmeret.
2. Præsidiet udøver sit hverv i overensstemmelse med denne statut. Det kan med forbehold af sit eget ansvar uddelegere visse opgaver til et af sine medlemmer.
3. Præsidiet har ansvaret for domstolens ledelse og skal navnlig:
 - a) udarbejde forslag til ændring af domstolens procesreglement i overensstemmelse med artikel 41 i aftalen og forslag vedrørende domstolens finansforordning
 - b) udarbejde domstolens årlige budget, årsregnskaber og årsberetning og forelægge disse for Budgetudvalget
 - c) fastlægge retningslinjerne for dommernes uddannelsesordning og overvåge gennemførelsen heraf
 - d) træffe afgørelser om udnævnelse og afskedigelse af justitssekretæren og den assisterende justitssekretær
 - e) fastsætte reglerne for Registreringskontoret, herunder underregistreringskontorerne
 - f) afgive en udtalelse i overensstemmelse med artikel 83, stk. 5, i aftalen.
4. Når Præsidiet træffer afgørelse i henhold til artikel 7, 8, 10 og 22, sker det uden deltagelse af justitssekretæren.
5. Præsidiet kan kun træffe gyldige afgørelser, når alle medlemmer er til stede eller behørigt repræsenteret. Afgørelser træffes med et flertal af stemmerne.

Artikel 16

Personale

1. Domstolens tjenestemænd og øvrige ansatte har til opgave at bistå Appeldomstolens præsident, Førsteinstansdomstolens præsident, dommerne og justitssekretæren. De er undergivet justitssekretæren under Appeldomstolens præsidents og Førsteinstansdomstolens præsidents tilsyn.
2. Det Administrative Udvalg fastsætter vedtægten for tjenestemænd og øvrige ansatte ved domstolen.

Artikel 17

Retsferier

1. Appeldomstolens præsident fastsætter retsferiernes længde og reglerne for overholdelse af officielle helligdage efter konsultationer med Præsidiet.

2. Under retsferier kan hvervet som præsident for Appeldomstolen og præsident for Førsteinstansdomstolen udøves af enhver dommer, som den respektive præsident anmoder herom. Appeldomstolens præsident kan i hastetilfælde indkalde dommerne.

3. Når der foreligger rimelig grund hertil, kan Appeldomstolens præsident og Førsteinstansdomstolens præsident bevilge henholdsvis dommere ved Appeldomstolen og dommere ved Førsteinstansdomstolen tjenestefrihed.

AFDELING 2

Førsteinstansdomstolen

Artikel 18

Oprettelse og nedlæggelse af en lokal eller regional afdeling

1. En anmodning fra en eller flere kontraherende medlemsstater om, at der oprettes en lokal eller regional afdeling, indgives til formanden for Det Administrative Udvalg. Den skal angive den lokale eller regionale afdelings hjemsted.

2. Det Administrative Udvalgs afgørelse om oprettelse af en lokal eller regional afdeling angiver antallet af dommere ved den pågældende afdeling og er offentligt tilgængelig.

3. Det Administrative Udvalg træffer afgørelse om at nedlægge en lokal eller regional afdeling på anmodning af enten den kontraherende medlemsstat, der er vært for den lokale afdeling, eller de kontraherende medlemsstater, der deltager i den regionale afdeling. Afgørelsen om at nedlægge en lokal eller regional afdeling skal angive den dato, hvorefter der ikke kan indbringes nye sager for afdelingen, og den dato, hvor afdelingen ophører med at eksistere.

4. Fra og med den dato, hvor en lokal eller regional afdeling ophører med at eksistere, tilknyttes dommerne ved den pågældende lokale eller regionale afdeling den centrale afdeling, og verserende sager for den pågældende lokale eller regionale afdeling samt underregistreringskontoret og al dets dokumentation overføres til den centrale afdeling.

Artikel 19

Paneler

1. I procesreglementet fastsættes regler om allokeringen af dommere og om sagsfordelingen inden for en afdelings paneler. En af panelets dommere udpeges som retsformand i overensstemmelse med procesreglementet.

2. Panelerne kan i overensstemmelse med procesreglementet uddelegere visse funktioner til en eller flere af deres dommere.

3. Der kan i overensstemmelse med procesreglementet udpeges en fast dommer for hver afdeling til at behandle sager af hastende karakter.

4. I tilfælde, hvor en enkelt dommer i overensstemmelse med artikel 8, stk. 7, i aftalen, eller en fast dommer i overensstemmelse med stk. 3 i denne artikel behandler sagen, varetager den pågældende dommer alle panelets funktioner.

5. En af panelets dommere fungerer som referent i overensstemmelse med procesreglementet.

Artikel 20

Dommerpulje

1. Justitssekretæren udarbejder en liste med navnene på dommerne i dommerpuljen. For hver dommer skal listen mindst indeholde oplysninger om sproglige færdigheder, det dækkede tekniske område, erfaringer og tidligere behandlede sager.

2. Det skal af en anmodning til Førsteinstansdomstolens præsident om at tilknytte en dommer fra dommerpuljen navnlig fremgå, hvilken genstand sagen omhandler, hvilket af Den Europæiske Patentmyndigheds officielle sprog panelets dommere benytter, hvilket sprog der er processproget, og hvilket teknisk område der er behov for.

AFDELING 3

Appeldomstolen

Artikel 21

Paneler

1. I procesreglementet fastsættes regler om allokeringen af dommere til og sagsfordelingen mellem panelerne. En af panelets dommere fungerer som retsformand i overensstemmelse med procesreglementet.
2. Når en sag er af særlig vigtighed, og især når en afgørelse kan påvirke den ensartede anvendelse af eller sammenhængen i domstolens retspraksis, kan Appeldomstolen på grundlag af et forslag fra retsformanden beslutte at henvise sagen til domstolens plenum.
3. Panelerne kan i overensstemmelse med procesreglementet uddelegere visse funktioner til en eller flere af deres dommere.
4. En af panelets dommere fungerer som refererende dommer i overensstemmelse med procesreglementet.

AFDELING 4

Registreringskontoret

Artikel 22

Udnævnelse og afskedigelse af justitssekretæren

1. Præsidiets udnævner domstolens justitssekretær for en periode på seks år. Justitssekretæren kan genudnævnes.
2. To uger før den fastsatte dato for udnævnelse af justitssekretæren underretter Appeldomstolens præsident Præsidiets om, hvilke ansøgninger der er indkommet til stillingen.
3. Før sin tiltrædelse aflægger justitssekretæren ed for Præsidiets på at ville varetage hvervet som justitssekretær med upartiskhed og samvittighedsfuldhed.
4. Justitssekretæren kan kun afskediges, hvis han eller hun ikke længere lever op til de forpligtelser, der følger med embedet. Præsidiets træffer afgørelse efter høring af justitssekretæren.
5. Fratræder justitssekretæren inden embedsperiodens udløb, udnævner Præsidiets en ny justitssekretær for en periode på seks år.
6. Har justitssekretæren forfald, eller er embedet ubesat, udpeger Appeldomstolens præsident efter at have konsulteret Præsidiets et medlem af domstolens personale til at varetage hvervet som justitssekretær.

Artikel 23

Justitssekretærens pligter

1. Justitssekretæren bistår domstolen, Appeldomstolens præsident, Førsteinstansdomstolens præsident og dommerne med udøvelsen af deres hverv. Justitssekretæren har ansvaret for Registreringskontorets organisation og aktiviteter under Appeldomstolens præsidents tilsyn.

2. Justitssekretæren har især ansvaret for:
 - a) at føre registret, som omfatter fortegnelser over alle sager ved domstolen
 - b) at føre og administrere de lister, der udarbejdes i overensstemmelse med artikel 18, artikel 48, stk. 3, og artikel 57, stk. 2, i aftalen
 - c) at føre og offentliggøre en liste over underretninger om og tilbagetrækninger af fravalg i overensstemmelse med artikel 83 i aftalen
 - d) at offentliggøre domstolens afgørelser, under forudsætning af at fortrolige oplysninger beskyttes
 - e) at offentliggøre årsrapporter med statistiske data og
 - f) at sikre, at oplysningerne om fravalg i overensstemmelse med artikel 83 i aftalen meddeles til Den Europæiske Patentmyndighed.

Artikel 24

Registerføring

1. Der fastsættes detaljerede bestemmelser om føringen af domstolens register i reglerne for Registreringskontoret, som vedtages af Præsidiets.
2. Bestemmelserne om aktindsigt i Registreringskontorets dokumenter fastsættes i procesreglementet.

Artikel 25

Underregistreringskontorer og assisterende justitssekretær

1. Præsidiets udnævner en assisterende justitssekretær for en periode på seks år. Den assisterende justitssekretær kan genudnævnes.
2. Artikel 22, stk. 2-6, finder tilsvarende anvendelse.
3. Den assisterende justitssekretær har ansvaret for underregistreringskontorenes organisation og aktiviteter under justitssekretærens og Førsteinstansdomstolens præsidents tilsyn. Den assisterende justitssekretær skal især:
 - a) føre fortegnelser over alle sager ved Førsteinstansdomstolen
 - b) underrette Registreringskontoret om hver enkelt sag ved Førsteinstansdomstolen.
4. Den assisterende justitssekretær skal også yde Førsteinstansdomstolens afdelinger administrativ bistand og sekretariatsbistand.

KAPITEL III

FINANSIELLE BESTEMMELSER

Artikel 26

Budget

1. Budgettet vedtages af Budgetudvalget på forslag af Præsidiets. Det udarbejdes i overensstemmelse med de almindeligt anerkendte regnskabsprincipper, der er fastlagt i den finansforordning, som udarbejdes i overensstemmelse med artikel 33.
2. Præsidiets kan inden for budgettet og i overensstemmelse med finansforordningen overføre midler mellem de forskellige udgiftsområder og underudgiftsområder.

3. Justitssekretæren har ansvaret for at gennemføre budgettet i overensstemmelse med finansforordningen.

4. Justitssekretæren forelægger hvert år en oversigt over regnskabet for det foregående regnskabsår vedrørende budgettets gennemførelse, som skal godkendes af Præsidiet.

Artikel 27

Bevilling af udgifter

1. De udgifter, der opføres på budgettet, bevilges for én regnskabsperiode, medmindre andet er fastsat i finansforordningen.

2. I overensstemmelse med finansforordningen kan bevillinger, som ikke er beregnet til dækning af personaleudgifter, og som ikke er udnyttede ved regnskabsperiodens udløb, overføres, men ikke ud over den efterfølgende regnskabsperiodes udløb.

3. Bevillingerne fordeles på de forskellige udgiftsområder efter udgifternes art og formål og opdeles yderligere i det omfang, det er nødvendigt, i overensstemmelse med finansforordningen.

Artikel 28

Bevillinger til uforudsete udgifter

1. Domstolens budget kan omfatte bevillinger til uforudsete udgifter.

2. Domstolens anvendelse af disse bevillinger skal godkendes af Budgetudvalget på forhånd.

Artikel 29

Regnskabsperiode

Regnskabsperioden begynder den 1. januar og slutter den 31. december.

Artikel 30

Forberedelse af budgettet

Præsidiet forelægger forslaget til domstolens budget for Budgetudvalget senest den dato, der er fastsat i finansforordningen.

Artikel 31

Foreløbigt budget

1. Såfremt Budgetudvalget ikke har vedtaget budgettet ved regnskabsperiodens begyndelse, kan der i overensstemmelse med finansforordningen for hver konto eller underkonto afholdes månedlige udgifter med indtil en tolvtedel af bevillingerne for den foregående regnskabsperiode, dog således at Præsidiet højst kan disponere over en tolvtedel af de bevillinger, der er opført i budgetforslaget.

2. Budgetudvalget kan, forudsat at de øvrige bestemmelser i stk. 1 overholdes, godkende udgifter, der overstiger en tolvtedel af budgetbevillingerne for den foregående regnskabsperiode.

Artikel 32

Regnskabsrevision

1. Domstolens årsregnskab gennemgås af uafhængige revisorer. Revisorerne udnævnes af Budgetudvalget, som også afskediger dem, om nødvendigt.

2. Revisionen, som skal være baseret på faglige revisionsstandarder og om nødvendigt finde sted in situ, skal sikre lovligheden og den formelle rigtighed af budgettets gennemførelse, og at domstolens finansielle forvaltning er i overensstemmelse med principperne om sparsommelighed og om forsvarlig økonomisk forvaltning. Revisorerne udarbejder efter hver revisionsperiodes udløb en beretning, der indeholder en underskrevet revisionserklæring.

3. Præsidiets forelægger domstolens årsregnskab og den årlige oversigt over budgettets gennemførelse for den foregående regnskabsperiode for Budgetudvalget sammen med revisorerne beretning.

4. Budgetudvalget godkender årsregnskaberne samt revisionsberetningen og meddeler Præsidiets decharge for gennemførelsen af budgettet.

Artikel 33

Finansforordning

1. Finansforordningen vedtages af Det Administrative Udvalg. Den ændres af Det Administrative Udvalg på forslag af domstolen.

2. Finansforordningen fastlægger især:

- a) ordningerne vedrørende opstilling og gennemførelse af budgettet samt aflæggelse og revision af regnskaberne
- b) den metode og procedure, efter hvilken de betalinger og bidrag, herunder de indledende finansielle bidrag, der er nævnt i artikel 37 i aftalen, skal stilles til rådighed for domstolen
- c) bestemmelserne om de anvisningsberettigedes og regnskabsførernes ansvar og de hertil hørende kontrolforanstaltninger og
- d) de almindeligt anerkendte regnskabsprincipper, som budgettet og årsregnskabet skal baseres på.

KAPITEL IV

PROCEDUREBESTEMMELSER

Artikel 34

Fortrolighed om rådslagninger og afstemninger

Domstolens rådslagninger og afstemninger skal være og forblive fortrolige.

Artikel 35

Afgørelser

1. Når et panel er sammensat af et lige antal dommere, træffes domstolens afgørelser af et flertal af panelet. Ved stemmelighed gør retsformandens stemme udslaget.

2. Får en dommer i et panel forfald, kan en dommer fra et andet panel tilkaldes i henhold til procesreglementet.

3. I tilfælde, hvor denne statut fastsætter, at Appeldomstolen træffer afgørelse i plenum, er en sådan afgørelse kun gyldig, hvis den træffes af mindst 3/4 af de dommere, der udgør plenum.

4. Domstolens afgørelser skal indeholde navnene på de dommere, der træffer afgørelse i sagen.
5. Afgørelserne skal være underskrevet af de dommere, der træffer afgørelse i sagen, af justitssekretæren for så vidt angår Appeldomstolens afgørelser og af den assisterende justitssekretær for så vidt angår Førsteinstansdomstolens afgørelser. De afsiges i et offentligt retsmøde.

Artikel 36

Dissens

Dissens, som en dommer i et panel giver udtryk for separat i overensstemmelse med artikel 78 i aftalen, skal være begrundet, foreligge skriftligt og være underskrevet af den dommer, der giver udtryk for denne opfattelse.

Artikel 37

Udeblivelsesafgørelse

1. På begæring af en part i et søgsmål kan der afsiges en udeblivelsesafgørelse i overensstemmelse med procesreglementet, hvis modparten, der har fået forkyndt et indledende processkrift eller et tilsvarende dokument, undlader at indgive svarskrift, eller udebliver fra den mundtlige forhandling. Inden en måned efter forkyndelsen af afgørelsen i sagen kan den part, som udeblivelsesafgørelsen er afsagt overfor, fremsende indsigelse imod den.
2. Medmindre Domstolen træffer anden bestemmelse, har en sådan indsigelse ikke opsættende virkning på fuldbyrdelsen af udeblivelsesafgørelsen.

Artikel 38

Forelæggelse af spørgsmål for Den Europæiske Unions Domstol

1. De procedurer, som Den Europæiske Unions Domstol har etableret for anmodninger om præjudicielle afgørelser inden for Den Europæiske Union, gælder.
2. Når Førsteinstansdomstolen eller Appeldomstolen har besluttet at forelægge Den Europæiske Unions Domstol et spørgsmål om fortolkningen af traktaten om Den Europæiske Union eller af traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde eller et spørgsmål om gyldigheden eller fortolkningen af retsakter udstedt af Den Europæiske Unions institutioner, udsætter den sagen.

BILAG II

SAGSFORDELINGEN I DEN CENTRALE AFDELING ⁽¹⁾

Underafdelingen i LONDON	Hjemstedet i PARIS	Underafdelingen i MÜNCHEN
A) Menneskelige fornødenheder	Præsidentens kontor	F) Mekanik, belysning, opvarmning, våben, sprængning
C) Kemi, metallurgi	B) Arbejdsoperationer, transport	
	D) Tekstiler, papir	
	E) Bygge- og anlægsteknik	
	G) Fysik	
	H) Elektricitet	

⁽¹⁾ Klassifikationen i otte sektioner (A-H) bygger på den internationale patentklassifikation fra Verdensorganisationen for Intellectuel Ejendomsret (<http://www.wipo.int/classifications/ipc/en>).